

Lietuvių Tirnicios

METAI (VOL.) XIV

Kaina 5 Centai

PITTSBURGH 3, PA., KETVIRTADIENIS, 1950 GEGUŽĖS (MAY) 25 D.

Telefonas: HEMLOCK 1-3121

NO. 21

Pavergtos tautos jungiasi bendrai kovai

“ŽALIOJO INTERNACIONALO” — TARPTAUTINĖS VALSTIEČIŲ SAJUNGOS KONGRESAS.
— LIETUVIAI AKTYVIAI DALYVAUJA TARPTAUTINIAM VEIKIME

Washington, D. C. (LAIC) — Gegužės 8-10 d. Washingtone įvyko Tarptautinės Valstiečių Sąjungos (International Peasant Union) kongresas. Ši organizacija buvo atkurta naujose sąlygose tretyje 1947 m. Europoje ji veikė jau prieškariniais laikais, vadovaujama tokių tarptautinio valstiečių sąjungos pionierių, kaip A. Svehla — Čekoslovakijos, Alexandras Stambolijski — Bulgarijos, Stepanas Radic — Kroatijos ir kt. Lietuva tuomet irgi buvo T.V.S. narys. Kongrese Prahoje Lietuvos Valstiečių Sąjunga atstovavo a. a. Prof. Dr. Jurgis Kriškėtinas.

Atsisteigdamas tretyje T.V.S. taip nusakė (pirmame savo biuletene n-ry) svarbiausius savo uždavinius:

(1) Apjungti valstiečių sąjungas įvairiuose kraštuose; (2) įgyvendinti tarptautinį demokratinių frontų prieš tarptautinę komunistų konspiraciją ir pagelbėti ją nugalėti; (3) iškovoti laisvę savo tautoms; (4) padėti pagrindus broliškam bendradarbiavimui Jungtinių Europos Valstybių rėmuose.

Šiuo metu Tarptautinę Valstiečių Sąjungą sudaro 10 tautų valstiečių partijų (ar sąjungų) atstovai: Rumunų — Grigore N. Buzesti, Bulgarij — Dr. George M. Dimitrov, Serbų — Dr. Milan Gavrilovich, Kroatų — Dr. Vladko Maczek, Čekų — Dr. Joseph Černy, Slovakų — Dr. Fedar Hodža, Vengrų — Ferenc Nagy, Lenkų — Stanislaw Mikolajczyk, lietuvių — Dr. Kazys Grinius, Estų — Johannes Sikar.

T.V.S. pirmininkas yra Stanislaw Mikolajczyk, generalinis Sekretorius Dr. G. Dimitrov.

Šis buvo antras metinis T.V.S. Kongresas; jame dalyvavo apščiiai delegatų ir svečių iš visų atstovaujama tautybių. Lietuvių delegaciją sudarė: nuolatiniai Dr. K. Griniaus pavaduotojai T.V.S. Centro Komitete — A. Devenienė ir Dr. J. Pajaujis, be to, Dr. M. Devenis ir K. Škirpa; kaip svečiai dalyvavo prof. Dr. K. Pakštas ir prof. V. Stanka. Kongresą atlanke taip pat Lietuvos igaliotas ministeris Washingtono P. Žadeikis.

Iš vadovybės — prezidento ir

generalinio sekretoriaus — pranešimų pažymėtini šie darbai: T.V. S-ga aktyviai dalyvavo, pasiūsdama savo delegatus į Europos Sąjungos Kongresą Briuselyje 1949 m. vasario m. Ten jos delegatų pastangomis buvo priimta rezolucija, palanki tautoms už geležinės uždangos, tik, deja, ta rezolucija ligi šiol neįgyvendinta. T.V. S-ga įteikė trečią memorandumą J. T. O. generalinei asamblėjai, kuriame faktais ir skaičiais išdėstė Sovietų teroro veikimus pavergtuose kraštuose. Nors memorandumas nebuvo įtrauktas generalinės asamblėjos dienotvarkėn, bet jame išdėstytais faktais buvo plačiai pasinaudota įvairių komisijų diskusijose, demaskuojant Sovietus ir jų satelitus.

Einant sveikinimams, prof. K. Pakštas pasakė karštą ir įspūdingą kalbą, kuri atkreipė visų dėmesį.

Pirmos dienos darbo posėdyje kalbėjo ir visų delegacijų atstovai. Lietuvių delegacijos vardu kalbėjo A. Devenienė anglų ir lietuvių kalba; delegatų kalbos buvo rekorduojamos ir vėliau transliuojamos per Mutual Broadcasting System. Antrąją kongreso dieną T. V. S. Sąjungos būstinę atvyko Voice of America Washingtono studijos vedėjas ir visų dalyvavusių tautų delegatų gavo įkalbėti ir plokštes savo pareiškimus, kurie vėliau bus transliuojami Voice of America programose. Lietuvių delegacijos vardu per Voice of America kalbėjo Dr. J. Pajaujis. Komisijų svarbiausios buvo dvi: (1) agrariniai ir tremtinių klausimai; (2) tarptautinės politikos klausimai. Rezolucijų projektai komisijose buvo išsamiai svarstomi ir taisomi. Tremtinių reikalais komisijoje lietuvių delegatė A. Devenienė pasiūlė žymių pataisų, kurios, apsvačius pakomisijoje, buvo priimtos.

Daugiausia diskutuota buvo rezolucija “On International Affairs”, ypačiai tas punktas, kuriame kalbama apie Jungtinių Tautų Organizaciją. Tas ir suprantama, nes visoms Rytų Europos tautoms J.T.O. netik ką nieko nepadėjo, bet dar tarytum sankcionavo jų paver-

gimą Kremlui, priimdama savo tarpą Maskvos pastatytus agentus, kaip tų tautų atstovus (Čekoslovakija, Lenkija). Todėl kai kurių delegatų, kaip štai prof. Popa (rumunų) nuomone, negu demokratiniam J. T. O. yra naudingesnė Sovietams, kaip propagandos platforma, negu demokratiniams pasauliui. T.V. S-gos kongresas priėmė rezoluciją, kurioje, išreikšdamas pasitikėjimą Jungtinių Tautų idėja, reikalauja patobulinti chartą ir organizacijos struktūrą, aprėžiant veto teisę ir priimant narius tik valstybes, kuriose gerbiamos elementarijos žmogaus teisės, kaip jos nusakytos “Žmogaus Teisių Chartoje”.

Ateities Rytų Europos susitarimui svarbus yra Kongreso nutarimas įsteigti pastovia komisija, kuri studijuotų ir paruoštų planą būsimam Rytų Europos Federacijai, įeinančiai narių į Jungtinę Europą.

Užbaigiant kongresą svarbiausias kalbėtojas buvo Mark F. Ethridge, Louisville Journal leidėjas ir Associated Press viceprezidentas. Savo šiltoje kalboje jis pažadėjo Amerikos spaudos ir visuomenės paramą Tarptautinės Valstiečių Sąjungos darbui ir užsibrėžtiems tikslams.

Vertinant T.V. S-gos kongreso darbus, reikia pasakyti, jog kongreso dalyviai visi yra tremtiniai ar emigrantai, ka kurie jų dar visi neseniai ištrūkę iš už geležinės uždangos. Formaliai tad jie atstovauja tik visuomenines grupes. Bet jie turi didelių moralinių įgaliojimų iš plačiausio savo tautų sluoksnio — valstiečių. Jie atstovauja grupes, kurios per laisvus demokratinius balsavimus buvo surinkę ir vėl surinkti daugumą balsų ar bent labai žymią dalį, kaip tai parodė net pusiau komunistiniame režime vykusių rinkimai Vengrijoje ir Lenkijoje.

Nėra abejojimo, kad per kieknu būsimus laisvus rinkimus tuose kraštuose valstiečių partijos lyderiai bus labai rimtas faktorius, tad ir su dabartine jų veikla skaitosi Jungtinių Tautų politiniai sluoksniai. Tai veikla yra aiškiausiai nukreipta prieš visų bendrą priešą — komunizmą ir dėlto mums lietuviams, pravartu ir būtina jį aktyviai dalyvauti.

LENKAI VERČIAMI NAIKINTI VILNIAUS VYSKUPIJOS VARDĄ

New York (LAIC) — Vietos dienraščio N. Y. Times korespondentas praneša iš Varšuvos, kad Lenkijos episkopatas pasiskelbė apie susitarimą su vyriausybe Katalikų Bažnyčios reikalais. Betgi, apart valdžios pranešimų susitarimų, esą dar du nepaskelbti “priedai”, kurių nei vyskupai neskelbia. Vakariečiai turi “nepatvirtintų žinių”, kad šiu nepaskelbtų priedų turinys galis “daryti nesmagumų susitarimo dalininkams”. Vienas tų punktu “reikalauja panaikinti dvi vyskupijas.

Tai yra vyskupų sostai — Vilniuje, buvusioje Lietuvos sostinėje, ir Lvove’.

Kaip žinoma, nominalinis Vilniaus arkivyskupas Romualdas Jalbrzykowski šiuo metu gyvena Baltstogėje, kur yra naujas lenku pusėje likusios Vilniaus Arkivyskupijos centras. Lvovo vyskupijos centras esąs Liubačeve.

Arkivyskupą Jalbrzykowski

priverstinai “repatriavus” Lenkijon, jo kilmės kraštan, rusų pusėje likusią Vilniaus arkivyskupijos dalį administravo vyskupas Mečys Reinsys. Pastarąjį suėmus, dar pernai metų pradžioje Vilniuje arkivyskupiją administravo kun. Kačergis. Po to maskoliai visiškai sunaikino organizuotą Lietuvos hierarchiją. Kai kuriose srityse visiškai nebeliko kunigų, buvusius laisvus ūkininkus suvarius ir baudžiavus dvarus. Švenčionių — Ignalino srity kunigų nebeliko. Šių metų kovo mėn. dar buvo po kunigą Lintupy ir Svyrčiuose. Perna metų pradžioje Vilniaus arkivyskupijoje Lietuvoje dar buvo 92 kunigai.

LIETUVIAI PRAŠO MELSTIS UŽ TĖVYNĘ

Roma. — V. 15 d. Šv. Petro bazilikoje šventasis Tėvas priėmė audiencijoje didžiulį maldininkų būrį, apie 40.000 asmenų. Tame būryje dalyvavo ir 80 lietuvių, vedami J. E. Vyskupo Padolskio. Jo šventenybė kalbėjo keliomis kalbomis iš viso pasaulio suvažiavusių sūnus, paminėdamas įvairias grupes, visiems teikdamas Apaštališką palaiminimą. Kalbėdamas vokiečių kalba Jo šventenybė paminėjo, jog šia ma didžiuliam būryje yra ir nemaža lietuvių maldininkų grupė. Po kalbų šventasis Tė-

vas nulipo nuo savo sosto, kuris buvo pastatytas pačiame švento Petro bazilikos viduryje ir prisitartinęs prie vyskupų, kuriems arti sosto buvo padėtas suolas, kiekvienam padavė ranką, su kiekvienu pakalbėdamas po keletą sakinių. J. E. Vyskupas Padolskis Jo šventenybei prisitastė kaip Vilkaviškio Vyskupas Koadjutorius, pasakė, kad čia yra nemaža lietuvių pabėgėlių ir Anglijoje gyvenančių lietuvių grupė, ir paprašė kankinei Lietuvai specialaus palaiminimo.

SVARBI KONFERENCIJA VAŠINGTONE

Mūsų bendradarbio Pov. Dargio telefoninis pranešimas iš Vašingtono Gegužės 22 d. (pirmadienį) JAV Teisingumo ministerijos (US Department of Justice) rūmuose buvo atidaryta National Conference on Citizenship. Konferencija atidarė Attorney General McGrath. Konferencijoje buvo svarstoma pilietybės, emigracijos, DP ir švietimo problemos. Posėdžiuose dalyvavo aukštųjų mokyklų profesoriai, švietimo ir imigracijos aukšti vadovai, DP komisijos pirmininkas Ugo Carusi, įvairių valdžios ir tautinių fraternalių organizacijų atstovai ir kt.

MASKOLIŲ PIRATAI TEBESIAUČIA BALTIOJE

Stockholm (LAIC) — Kai pernai maskoliai reikalavo iš aliantų, kad jiems pripažintų 12-kos jūrų mylių atstumą nuo sausžemio kaip Sovietų “teritorijinus vandenius”, vakariečiai stebėjosi ir atmetė reikalavimą: trijų mylių ruožas nuo kranto skaitomas teritorijiniais vandenimis. Kaip paprastai, maskoliai dabar savo “nuosavybės pretenzijas” naujai pakėlė.

“Dagens Nyheter” praneša, kad balandžio mėn. švedų žvejybinis laivėlis “LAREX” iš Karlskronos, kurio 50 žmonių mylių atstume nuo Lietuvos krantų, tarp Klaipėdos ir Rytprūsų, kai rusų karo laivas oriolaukė ir reikalavo plaukti ir rusų kontroliuojamą uostą. Šio laivo įgula jau anksčiau buvo maskoliams įkliuvusi ir bevelijo mėginti pasprukti, vieton pūti rūsiose. Rusų mi-

nininkas, ginkluotas kulkosvaidžiais, vijosi žvejus veik ligi pat Gotlando salos, bet susilaukė nuo šaudymo.

Nuolat besikartoją švedų žvejų grobimai jūroje sukėlė susirūpinimo. Švedų visuomenė reikalauja, kad vyriausybė neatidėliodama susirūpintų “teisėtų teisių Baltijos jūroje” klausimu.

SAVAITĖS POLITINIŲ ĮVYKIŲ SŪKURYJE

Londono konferencija šį kartą tęsėsi tik keturias dienas. Jos reikšmė apčiuopiama ir, galima sakyti, pasauliui lemiamą, palyginus ją su anų dienų konferencijomis, kuriose dalyvavo politbiuro atstovas, kurios tęsdavosi ištisas savaites ir kurių rezultatai pasiilkdavo prie nulio. Šitos konferencijos sudarytoji taryba, arba Atlanto Aukštoji Komanda, kaip ją pavadino konferencijos komunikatas, yra organas, kuriam subordinuota dvylikos valstybių daug suvereniteto, nes ji sunėsta ne tik militariniai, bet ekonominiai ir politiniai siūlyukai.

Kodėl Londone taip greit šį kartą pajėgė įvairūs kraštai, su įvairiais ir skirtingais interesais, subordinuoti bendrai kolektyvinei valiai? Pavojus, rimtas pavojus, prieš akis. Maža pasakyti pavojus — katastrofa, ir tai ne kurios nors atskiros valstybės, bet pasaulio katastrofa prieš akis. Štai motyvas, verčias šiu dienų vakarų pasaulio konferencijų vyrus laiko negaishinti individualiems atskirų kraštų kapryzams.

Kiekvienam Vakarų pasaulio žmogui šiandieną yra neginčijama realybė, kad rusiškasis komunizmas, apėmęs visą pasaulį, būtų pasaulio katastrofa. Iki šiol šita mintimi daug kas vakarų pusrutulyje tik žaidė — kokia čia katastrofa, ten juk valdo tokie pat žmonės, ir dar darbininkų pastatyti, — sakydavo. Bet paskutiniai penkeri metai net ir naiviausiam iš tų parodė, kieno tie valdovai ten “pastatyti”. Tas neįtikėtina žemas žmogaus gyvenimo standartas Sovietų Sąjungoje, tas palikimas tautų per tris dešimtmečius primityviausioje kultūrinėje stadijoje, tas brutalumas iš valdančiųjų pusės saviesiems piliečiams, nei kiek

SAVAITĖS ŽINIOS TRUMPAI

° Iš Vašingtono pranešame, jog JAV vyriausybei reikalaujanti Kremlį atiduoti du ledlaužius, kuriuos JAV karo metu paskolinusi Rusijai. Taip pat reikalaujama gražinti bent 1 bilijoną iš 11 bilijonų dolerių, kuriuos Rusija taip pat Amerikai skolinga.

° Čekoslovakijos atstovas prie Jungtinių Tautų dr. Houdek po kvietimo vykti namo atsisakė tai daryti ir lieka Amerikoje politiniu pabėgėliu. Houdek pradžioje buvo aršus komunistas ir daug prisidėjo prie Čekoslovakijos sukommunistinimo.

° Komunistinė Vengrijos valdžia pasodinusi į kalėjimą liuteronų vyskupą Lajos Ordass pasiūlė jo vieton aktyvų kompartijos narį. Bažnyčios suvažiavimas jį išrinko vyskupu.

° Generalissimus Čiangkaišakas paskelbė, jog kinų komunistai užėmė svarbią Chusan salą. Ta pačia proga jis pabrėžė, jog geriau mirsiąs, tačiau Formozos komunistams neatiduosiąs.

° Sklinda gandai, jog JAV plantuoja dalį savo atominų bombų perkelti kur nors arčiau Europos.

° 30 m. prie valdžios vairo išbuvusi Turkijos liaudies respublikonų partija neseniai įvykusiuose laisvuose rinkimuose pralaimėjo. Daugiausia atstovų pravedė Celal Bayar vadovaujama jauna demokratų partija.

° JAV senatas atmetė, prez. H. S. Trumano pateiktus planus pertvarkyti tarpvalstybinę susisiekimo komisijas.

° H. Kravitz, karo metu buvęs Raudonosios armijos karininkas rašo, jog Ukrainos miesteliuose aiškiai pasirodžia antisemitinės nuotaikos.

° Trygve Lie po pasikalbėjimo su Stalinu vėl žada kalbėtis su Vakarų valstybių vyriausybių galvom.

° Kanados opozicinė progresyvių konservatorių partija griežtai reikalauja uždaryti komunistų partiją. Tačiau vyriausybė ir socialistai uždarymui prieštarauja.

PASTANGOS IR DAIRYMASIS

nesiskaitant su jų gyvybe, pagaliau genocido vardą igijęs atskirų tautų naikinimas — tai dalykai, kurie net ir aklą galėjo įtikinti taja realybe. Štai iš kur plaukia šiandieną vakariečio žmogaus baimė prieš pasaulio katastrofą ir noras užbėgti tai katastrofai už akių.

Prieš penkeris metus buvęs Anglijos užsienio reikalų ministris Edenas, prieš perduodamas savo kolegaj Bevinui ministreria, pareiškė pasauliui Kremliaus adresu: Didžioji Britanija per ilgus istorijos amžius visada išeidavo prieš tą, kas norėdavo vienas paglemžti Europą, ji išėsi ir per visus ateinančius istorijos amžius prieš tą, kas norės paglemžti vienas Europą. Nežiūrint į šitą pomastiską englishmano išdidumą, kurs trykštą iš šito pasakymo, pasakymas yra neperdėtai ir teisingas. Tik jis šiandieną atmiestas dar baime dėl realybės, kurią anglas jaučia tuo atveju, kai raudonoji armija išsities visu kanalo pakraščiu ir kai ji atsigabens dabar užuraly dirbamas atominės bombas, o gal ir dar kai ką, apie ką šiandieną gali visko tikėtis iš vokiškų smegenų, kurių Kremlius ten užuraly gerokai sukocentravęs yra, nekalbant jau apie amerikonų ir pačių anglų smegenis, kurias Kremlius panaudojo per savo šnipus. Štai dėl ko ponas Bevinas šiandieną, turėdamas prieš akis savo kolegos Edeno pasakymą, perdaug išdidumo net nesistengia rodyti — pagleidavo amerikoni Atlanto Aukštosios Komandos šefu savo žmogų pastatyti — sutiko, ką gi padarysi, negi šauksi, kad man gaisrininkų viršininkas nepatinka, kai tavo namai dega ir skubiai reik šaukti tie gaisrininkai.

pastangas išvengti dar didesnės nelaimės. Pastangos rimtos, planai konkretūs, pasirengimas aiškus. Visa tai gerai. Bet štai pasaulį vėl nustešina: Jungtinių Tautų Organizacijos generalinis sekretorius nuvyksta pas Staliną. Ar jis ten vyko savo iniciatyva, kaip Trygve Lie? Ne, kaip JTO generalinis sekretorius. Na, o juk šita tarptautinė institucija, kurią taip niekiana tie, pas kuriuos ponas Trygve Lie nuvažiavo, nėra kurios nors atskiros valstybės nuosovybė, joje vyrauja Vakarų pasaulio daugumos dvasia. Vadinas, logiškai einant, ponas Trygve Lie ten nuvyko Vakarų pasaulio, taigi, to paties, apie kurio pastangas Londone kalbėjome, vardu. Ponas Trygve Lie išvykęs iš Maskvos pareiškė, kad su Stalinu galima kalbėtis ir susitarti, nors jo palydovai grįžo visiškai parblokšti pesimizmo. Tiems, kurie tikėtų tokiom misijom, kaip ši JTO generalinis sekretoriaus, štai eilė klausimų: jeigu su politbiuru ir pasisektų “susitarti” nuo “pasaulinės revoliucijos”, taigi nuo pretenzijų į visą pasaulį, Kremlius atsisakytų, ar ne? Atsakymas — ne. Už geležinės uždangos, padarytus baisiausius ginklus patikrinti ir sunaikinti jie leistų, ar ne. Atsakymas — ne. Milijonų laikomų darbo vergų patikrinti ir paleisti jie leistų, ar ne? Atsakymas — ne. Atsakyti už sunaikintus milijonus žmonių jie apsiims, ar ne? Atsakymas — ne. Paglemžtas tautas jie paleis gražiuoju, ar ne? Atsakymas ne. Ir taip toliau. Tai kam šito dairymosi? Jis vakarų pasauliui nieko gero neduoda, o Kremlui stiprina autoritetą jų primityvių masių akyse. E. U.

VISI Į “LIETUVIŲ ŽINIŲ” VAKARĄ, KURIS ĮVYKS GEGUŽĖS (MAY) 28 D. 7 VAL. VAK.
LIETUVIŲ PILIEČIŲ SVETAINĖJ, 1723 JANE ST., SOUTH SIDE.

LIETUVIŲ ŽINIOS
Savaitinis laikraštis
Laidžia
Lietuvių R. Katalikų Literatūros
Draugija, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEMlock 1-3121

LITHUANIAN NEWS
Weekly Publication
Issued by the
Lithuanian Roman Catholic
Literary Society, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEMlock 1-3121

Subscription Rates:
In U. S. A., one year.....\$3.00
In U. S. A., six months..... 1.50
Other countries, one year..... 4.00
Other countries, six months..... 2.00

Skelbimų kainos sulig susitarimo Advertisng rates on application

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office at Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1879.

MEMORIAL DAY 1950

Amerikos tauta gegužės 30 d. pagerbia savo kritusius kare už laisvę ir teisingumą. Jau šeštas Memorial Day nuo Vokietijos pasidavimo ir penktas nuo pabaigos karo su Japonija. Atiduodami gilia ir iškilmingą pagarbą kritusiems, kurių tarpe yra nemažai lietuvių kilmės karių, Amerika šiandien turėtų pati save paklausti: ar ji liko ištikima savo principams, dėl kurių jos sūnūs krito kovos laukuose. Amerika turi atnaujinti savo įsipareigojimą, kad jos sūnūs ne veltui mirė ir kad tautos, Dievo Apvaizdos vedamos, turėtų teisingą taiką ir laisvę.

Europa pradeda atgauti laisvę, bet ne visur. Dar ant jos guli juodas išgąstingas debesys, slenkantis iš Rytų, iš anapus geležinės uždangos, kai tuo tarpu Kinija jau slėgia žiauri komunistų letena.

Daug klaidų buvo padaryta, bet dar galima jas atitaisyti.

Šią dieną Amerikos tauta susijungia iškilmingoje maldoje, kad Viešpats surėdytų taip, jog šimtais tūkstančių paaukotų jaunimo gyvybių tarnautų tikros taikos užtikrinimui naujoms kartoms. Bet pasižadėjimus ir maldas privalo lydėti darbais. Agresoriai bijo tik galingųjų. Tad yra reikalinga aiškiai jiems pasakyti, kad Amerika neatsisako ir neatsisakys tų idealų, dėl kurių kariavo antrajame pasauliniame kare. Yra reikalinga, kad moralinė jėga palaikytų materialines pajėgas, o tai galima esant vieningais ir energingais.

M. Barnabas

ITEMPTOS DIENOS

Prieš porą metų Ispanijos Franco yra pasakęs, kad šiandien pasauly tik dvi vyriausybės aiškiai žino ko jos siekia, — suprask Maskva ir Madridas, — o visos kitos klaidžioja, nežinodamos kokia iš tikrųjų situacija pasauly yra sudaryta. Franco tada aptarė, kad Kremlius siekia visą pasaulį į savo rankas suimti, o jis — neleistį Kremliu to padaryti.

Žinoma, Franco visada buvo didesnis realistas, žiūrėdamas į Kriemliaus veiksmus, negu kitų kraštų vyriausybių galvos. Kodėl? Labai paprastas atsakymas: 1939 — 39 metais jis pats savo akimis, savo paties krašte matė Kriemliaus mokintus, ir pasauliui puikiai reklamuotus, vaisius. Paryžius, Londonas, Vašingtonas — jie nepatyrė ant savo kailio to vaisių, dėl to jie ir netikėjo, kad Kremlius iš tikrųjų yra toks, koks jis yra ir kad jis iš tikrųjų siekia to, ko jis siekia.

Šiandieną betgi apie padėtį negalima pasakyti to, ką Ispanijos diktatorius pasakė anuomet. Šiandieną Paryžius, Londonas, Vašingtonas ir visi smulkesnieji šiapus geležinės uždangos — visi jau žino ko jie turi siekti. Kodėl jau šiandieną? Jiems bolševikai per daug aiškiai parodė savo dantis. O tie dantys, matyt, tokie baisūs, kad šiuos purto iš tolo tuos dantis pamatčius, tai ką jau ir bekalbėti pagalvojus kas būtų, jeigu šiais dantimis grėbšteltų kiekvieną savame krašte. Štai dėl ko šiandieną pasaulis „sužinojo“ ko siekti.

Kitas klausimas, ar jie šiandieną žino kaip siekti to, ko jie turi siekti. Siekimas yra aiškus: bendromis jėgomis spirtis prieš rusą — komunistinį imperializmą. Bet tas jėgas bendrai surburti nėra lengva. Amerikos kolosalinio ekonominio kapaciteto dėka, daug priemonių tam bendram siekimui jau surasta — Marshallio planas, Atlanto paktas, Europos ginklavimas, net bendri karinės gynybos planai ir vadovybės.

Bet visa tai, kas atsiekia šia kryptimi nuo to laiko, kai įsitikinta Kriemliaus dantų tikrumu, yra dar tik daiktiniai dalykai. Trūksta dar pačio svarbiausio dalyko — dvasios, užsidesimo ir užsispyrimo vystyti tas priemones ir toliau ir panaudoti jas pasaulį apsaugoti nuo katastrofos. Vieningo užsidesimo trūksta. Europoje dar ir šiuo nepaprastai pavojingu momentu jaučiama anos garsiosios vėžio, lydie ir varnos pasakėčios situacija. Štai iš šios situacijos išeiti Londone ir buvo bėginama.

Svarbiausia kliūtis Atlanto pakto vieningai dvasiai sukurti yra prancūzų ir vokiečių vieni kitais nepasitikėjimas. Atlanto paktas be Vokietijos — tai pastatas be pamatų. Ta žino visi Atlanto pakto nariai, net ir pats Paryžius. Bet šitie pamatai yra pavojingi, ir pirmoje vietoje Prancūzijai, kuri šitą pamatų svorį ant savo pečių pajuto tris kart beveik vienos generacijos būvyje. Prancūzai nori šitą pavojų likviduoti visiems amžiams.

Vienas iš rimčiausių Prancūzijos pasiūlymų šitam pavojui pašalinti yra jų pasiūlytoji Europos anglies ir plieno industrijų unija. Šituo pasiūlymu vokiečiai turėtų nemažiau domėtis kaip ir prancūzai. Anglies ir plieno industriją pajungus vienam bendram autoritetui, apie pavojų Prancūzijai iš Vokietijos pusės tiek pat tegalima būtų kalbėti, kiek apie pavojų Vokietijai iš Prancūzijos pusės. Čia pasirodys, ką puoselėja savo širdy šiuo metu vokiečių tauta — ar ji ir ateity galvoja tik apie „vergeltungus“, ar ji, pakankamai pamokyta, nusistačius yra taikią ateitį kurti. Šansai tam geri. Pasaulio opinija prancūzų pasiūlymą pasveikino.

Iš lietuviškojo baletu "Subatos vakarėlis", Ald. Slepetytė ir Alf. Liepinas

"CIVILIZUOTA IR KULTŪRINGA" ARMIJA

IŠ BUV. AMERIKIEČIŲ KOMENDANTO BERLYNE F. L. HOWLEY ATSIMINIMŲ

Po užėmimo Berlynas virto antroju Nankingu, tik čia prievartavimus, žudynes ir plėšimus vietoj japonų vykdė sovietų kareiviai, — pasakoja toliau savo atsiminimuose buv. amerikiečių komendantas Berlyne gen. F. L. Howley. — Nebuvo jokios drausmės, jokios kontrolės. Šiuose barbariškuose veiksmuose dalyvavo visų laipsnių kareiviai ir karininkai.

Tai yra sunkus kaltinimas tariamai civilizuotai armijai, tačiau ji galima įrodyti. Galbūt šiems rusų žiaurumams kiek įtakos turėjo ir keršto jausmai. Vienas rusų generolas prisipažino, kad prievartavimai pakentėjo raudonosios armijos vardui.

— Bet, — pridūrė jis tartum atsiprašydamas, — šių atsitikimų negalima net lyginti su tuo, ką vokiečiai darė mūsų krašte.

Sovietai niekieno nevaržomi plėšė ir prievartavo du mėnesius iki mūsų atėjimo ir dar ilgiau po to, kai mes atėjome, išiveržinėdavo į amerikiečių sektorių, kol mums pagaliau pavartyko tai sauvalei padaryti galą.

Viena mano tarnautojų, 17 metų mergina, turėjo būti vaikų vežimėliu nugabenta į ligoninę po to, kai septyni sovietų kareiviai ją ir jos motiną išprievartavo jų bute. Kareiviai išiveržė pro langą, išeinantį į sodą, visi iš eilės išniekino abi moteris ir pabėgo. Tačiau tos pat dienos popietę jie kelis kartus grįžo atgal ir savo veiksmus pakartojė. Tai tik vienas iš daugybės atsitikimų. Vienon Berlyno ligoninėn vieną dieną atgabenta 230 vokiečių. Jos visos buvo rusų gašlumo ir brutalaus aukos.

Dažniausiai su išprievartavimais būdavo susiję ir plėšimai bei nužudymai. Vieno atsakinėjo miesto valdininko žmona buvo nužudyta rusu, kuris išiveržė į jos butą ir kažko rusiškai paklausė, ko ji nesuprato. Galbūt jis norėjo virtuvės rakto, nes vėliau išlaužė į virtuvę.

Moteris pagalvojo, kad jis nori patikrinti jos dokumentus ir, išvertusi savo bankinuką, pagaliau rado pasą. Iniršęs policistas ištraukė pistoletą ir šaukdamas "kapitalistai, kapitalistai!" paleido šūvį į galvą.

Laiku neišmokėtos algos raudonarmiečiams buvo išlyginamos vokiečių pinigais, kurių jie negalėjo gautenti Rusiją. Tačiau, jie pirkinėjo dviračius, laikrodžius, brangenybes, žodžiu,

ką galėjo patys panaudoti arba į namus pasiųsti. Ko negalėjo nupirkti — tą vogė... ir tai dėjosi masiška.

"ŪRI, ŪRI" IR "KOMM FRAU"

Šie dalykai ir buvo priežastys dviejų, labiausiai nekenciamų Berlyne išsireikškimų. Vienas jų "ūri, ūri" (iškreiptas žodis "Uhren" — laikrodžiai), kitas "Komm, Frau" (eikš, moterie).

Rusai mėgdavo gražesnę moterį, sutiktą gatvėje, griebti už rankos ir sakydami "Komm, Frau", tempti į artimiausius griuvėsius arba namus, kad ten galėtų išprievartauti.

Jei arti nebūdavo jokio pastato ar jo griuvėsių, prievartaudavo tiesiog gatvės. Jei vokiečių tėvas, vyriausiasis pasipriešindavo — būdavo nušaudomas.

Norėdamos išvengti užpuolimų, Berlyno moterys grieždavosi įvairiausių galimų priemonių, kad tik maskviniams nekristų į akis. Jos išsiuodindavo ir išsišpurvindavo savo veidus, šiaip jau elegantiškas ir švarios berlynietės tais laikais vaikščiodavo apsileidusios, kiek įmanydamos. Tačiau labai nedaug rusų kreipdavo į tai dėmesį.

Net po mūsų atvykimo sovietų kareiviai beveik kiekvieną naktį išiverždavo į mūsų sektorių ir leškodavo savo senų medžioklės objektų, kuriuos jie buvo suradę prieš mūsų atvykimą. Miesto gatvės jie žinojo daug geriau už mus, ir rusų "incidentų" sąrašas išaugo iki begalybės, iki pagaliau mes juos sustabdėme.

Nulėmė vienas incidentas, įvykęs požeminio traukinio stotyje Potsdamo aikštėje. Vieną vakarą aš gavau pranešimą, kad penki rusai, jų tarpe vienas karininkas, stotyje sustabdė vokiečių pabėgėlių traukinį ir, išsitraukę pistoletus, pradėjo sistematišką apiplėšinėjimą.

Mano saugumo karininkas šiame rajone buvo kapitonas Charles Leonetti, buv. FBI narys ir vienas geriausių šaulių mano dalyje. Jis su vienu savo karininku jau buvo išvykęs į stotį, kai pranešimas mane pasiekė.

Bėgdami laiptais žemyn, karininkai persikyrė. Leonetti atbėgo pirmas. Atbėgęs pamatė, kaip penki rusai apiplėšinėja šimtus pabėgėlių ir savo grobi rūpestingai dėlioja į krūvutes ant perono, kad vėliau ga-

lėtų surinkti. Jau jam bebėgant laiptais žemyn, pasigirdo "karo šūvis". Rusai žaibo greičiumu atsuko ir pradėjo į jį šaudyti. Mano karininkas iš karto paleido šūvį į viršų, tačiau rusams šaudant tiesiog, pradėjo ir jis šaudyti tiesiog. Vis dar tebebėgdamas paleido keturis šūvius, nušaudamas du rusus ir sužeisdamas trečią. Kitą du įsimašė į minią ir dingo.

Tuometinėje painioje būklėje, savaime aišku, buvo sunku kalbėti apie vyrą, kuris nušovė "sąjungininką", nors ir kažin kaip jo veiksmą aplinkybės pateisintų. Mano įsitikinimu, Leonettis už drąsą buvo vertas atžymėjimo. Tačiau tada reikala lai buvo sprendžiami kitaip.

Dar ta pačia naktį generolui Parksiui buvo parašytas smulkus pranešimas, išdėstant visas incidento aplinkybes. Kažkoku keistu sutapimu tame pačiame pabėgėlių traukinyje buvo du amerikiečiai kareiviai. Ko jie ten buvo, mes niekad nesužinojome, tačiau jie viską matė ir paliudijo kapitono Leonetti drašą.

Kita rytą Parksas kalbėjosi su sovietais, angliais ir prancūzais. Tuo metu jau žinojome, kaip rusai sugeba iškreipti faktus, todėl būvome pasirošę virosiems reikalavimams ir eventualumams.

Gen. plk. Gorbatovas tuoj pat pradėjo pulti mus, kaltindamas sovietų piliečių ir sovietų kareivių žudynėmis — žodį "žudynės" rusai labai mėgsta. Praeitą naktį, — aiškino jis, — Potsdamo stoty vienas rusų kapitonas buvęs iš užpakalio nušautas. Ir kita jo pasakotos istorijos dalis buvo lygiai tokia pat "tiksl".

Generolas Parksas kalbėjo energingai. Jis yra ramus, taikus vyras, tačiau kietas, kai prireikia.

Tamstos aišklinimas yra visiškai klaidingas, — atsakė jis Gorbatovui ir pradėjo pasakoti incidento smulkmenas taip, kaip mūsų pranešime buvo aprašyta. — Tamsta turi savo dailinius griedžių kontroliuoti ir įvesti didesnę drausmę. Tamsta negali iš mūsų reikalauti, kad mes jiems leistume plėšikauti ir šaudyti mūsų sektoriuje, nesimdamai jokių priemonių tam sutvarkyti.

— Gal jie buvo šiek tiek išgėrę, ir vynas buvo kaltas, kad jie užsimiršo, — kiek sumišęs atsakė rusas. — Tačiau, nežiūrėnt to, mes nešaudome amerikiečių, kai jie prisigėrę ateina į mūsų sektorių. ("L")

Beirutas. — Jau antri metai kai šveicarų katalikų organizacija "Caritas" Beirute išlaiko karo pabėgėliams skirta valgykla, kurioje kasdien gauna maista 800 Palestinos karo pabėgėlių. Ta pati organizacija Beirute išmatina 200 našlaičių.

LIETUVIAI PILIGRIMŲ KELIU

ROMOS IR ANGLIJOS LIETUVIAI MALDININKAI LANKO ROMOS BAZILIKAS. — "O KRISTAU PASAULIO VALDOVE... SU TAVIM EIS VISA LIETUVA".

Roma. — Švento Petro bazilikos aikštė yra virtusi tikru tarptautiniu forumu, kuriame galima sutikti įvairiausių tautų atstovus — piligrimus, kurie čia atvažiuo suklupti prie apaštalų karstų, ir melsti dangaus palaimos sau ir savo kraštui. Čia kas valandą galima pamatyti būrius maldininkų, kurie procesijomis pamaldžiai artinasi prie Šv. Petro bazilikos. Garbingiausias iš visų dalyvaujančių, dažniausiai vyskupas priešakyje neša kryžių. Paskui eina visas būrys susikaupusių maldininkų. Jie žengia po didingais Šv. Petro bazilikos prieangio sklautais, suka link Šv. vartų ir juose dingsta iš stebėtojų akių. V. 15 d. rytą panašiai bazilikon žengė pirmas pažymėtinas lietuvių maldininkų būrys. Štai J. E. Vysk. Būčys maldingai neša juodą kryžių. Už jo pirmoje gretroje eina Jų Eksk. Vysk. Padolskis ir Vysk. Brizgys. Toliau min. Lozoraitis, Lozoraitienė ir Lietuvos atstovybės prie Šv. Sosto Sekretorius p. Lozoraitis jr. Paskui Šv. Kazimiero Kolegijos vadovybė ir namiškiai, Tėvai Marijonai, kiti Romos lietuvių kolonijos nariai (tarp kurių pažymėti Dr. Pavalkis, prof. Ivinskis) ir visa gausi Anglijos lietuvių maldininkų ekskursija, vedama Tėvo Dr. Sakevičiaus, Kun. Alf. Petraičio ir Kun. Justino Steponaičio. Viso apie 100 žmonių. Iėjus į didingą Šv. Petro baziliką vyrai užgieda "Marija, Marija". Palyginus labai gražiai. Jų balsai malonaus tembro, giesmės melodija jaudinančiai pamaldi, o liaudiškas giesmės pritarimas, pietiečiams nežinomas, sudaro gražaus choro įspūdį. Atkalbėjus maldas Šv.

Metų atlaikę, išsilaikę ir iš visos širdies sugiedojus "pasi-gailėk mūsų Viešpatie" kankinamos Tėvynės vardu, J. E. Vysk. Brizgys šv. Sakramento koplyčioje celebruoja šv. Mišias. Vėl skamba lietuviškos giesmės. Išėjus iš bažnyčios padaroma bendra dalyvių nuotrauka. Po to visi išvyksta į šv. Povilo baziliką ir į Tre Fontane abatiją — šv. Povilo nukankinimo vietą. Po pietų prieš šv. Joną baziliką Laterane vėl susirenka tas pats būrys, vėl procesijoje žengimas pro šventuosius vartus, vėl įspūdinga lietuviška giesmė. Šį kartą giedama "O Kristau Pasaulio Valdove" su giliaprasme pabaiga: "Su Tavim eina tautos gyventi, su Tavim eis visa Lietuva". Pirmą kartą ši giesmė suskambėjo šioje bazilikoje, kuri yra visų pasaulio bažnyčių motina ir galva. Atlikus nustatytas šventųjų Metų bazilikos aplankymo sąlygas, lietuvių procesija išsitiesia eiti pėsčiomis į Dievo Motinos — Maria Maggioro — baziliką. Visų dalyvių rankose ražančius. Pradžioje eina 3 vyskupai, kurių seniausias maldingai neša kryžių, toliau nemaža lietuvių kunigų bei vienuolių grupė, vyrai ir moterys. Tramvajai ir autobusai pagarbiai praleidžia šimto lietuvių procesiją, kurie kalba ražančių už Tėvynę. Daug praėivių Via Merulana gatvėje žėgnojasi prieš kryžių, sustoję pasigėri gražia eiseną, klausia tvarkdarytų kas čia tokie. Dievo Motinos bazilikoj sukalbėjus nustatytas maldas, Jo Eksk. Vysk. Būčys atsigrežia į tautiečius maldininkus ir vis laikydamas ranka procesijos kryžių pasako gražų pamokslą.

APLANKĖ LIETUVIUS NAUJAKURIUS

HUDSON, N. Y. — Šiomis dienomis BALF pirmininkas kan. prof. J. B. Končius aplankė Hudson, N. Y. kalkuriuos čia apsigyvenusius lietuvius naujakurius, tikslu patirti jų gyvenimo, darbo ir įsikūrimo sąlygas. Ta proga aplankė kai kuriuos vietinio BALF skyriaus valdybos narius, veikėjus ir naujakurius, kurie prieš metus laiko ar vėliau čia apsigyveno. Atrodo, kad dauguma naujakurių, nors ir kukliai, bet

neblogai gyvena, turi neblogus darbus ir vietos darbdavijų įvertinami, kaip geri darbininkai. Didėjant Hudsono lietuvių skaičiui, atbudo ir lietuvių veikimas; prie darbščiujų ir energingųjų naujakurių veikimo pradeda prisidėti ir vietiniai, seniai čia gyvenę lietuviai, net ūkininkai. Vietiniai lietuviai tikisi, kad ilgainiui lietuvių veikimas Hudsono prilygs kitų lietuviškų kolonijų veiklai Amerikoje.

Lietuviai PENKIVOSE KONTINENTUOSE

o Kovo 15 d. Adelaidėj (Australijoj) buvo atidaryta ten dabar gyvenančio dail. A. Rūksitelės paveikslų paroda. Vietinė spauda mūsų dailininką labai palankiai įvertino ir išskė jo talentą ir kūrybos ypatumus.

o Energingas mūsų publicistas ir žurnalistas Dr. Juozas Prunskis išleido 46 pusl. knygotę "Ką ir kaip rašyti į laikraštį". Knygotę galima gauti "Drauge" už 20 centų.

o Du kartus į savaitę išeinantis Šv. Juozapo Darbininkų sąjungos laikraštis "Darbininkas" šiomet švenčia 35 m. sukaktį.

o Bostone veikianti ir didžioji mūsų scenos mūšino vadovaujama dramų studija debiutavo dviem rašyt. Gustaičio veikalais — "Sekminiu vainiku" ir "Šiuo žemais pančiais".

o Žinoma New Yorko knygnešė leidėja Barbaros Ann Scott knyga apie dailųjį čiuožimą ("Čiuožk su manim"). Knyga iliustruoti pavesta dai-

lininkui Prantui Lapei, kuris tos leidyklos kelias knygas jau yra iliustravęs ir susilaukė susidomėjimo.

o Gegužės 11 d. "Argentinos Lietuvių Balsas" išleido 900-ji savo numerį. Šis patriotiškas savaitraštis pradžioje ejęs rotatoriniu laikraštuku, per beveik 23 metus tapo visai neblogu Argentinos lietuvių savaitraščiu.

o Gegužės 28 d. Čikagoje Bismark Hotel įvyks Amerikos Lietuvių ketvirtoji ekonominė konferencija. Konferencijai numatyta plėti ir svarbi dienotvarkė.

o Kanadoje Lietuvos Atgimimo Sąjūdis žada leisti naują laikraštį "Laisvoji Lietuva". Redaktorium esą numatytas rašyt. J. Nevardauskas.

o Lietuvių Rašytojų suvažiavimo įsteigta literatūrinei premijai pirmuosius 25 dol. paauskojo Clevelando Lietuvių kiosko savininkai Jonas Rimašauskas ir Vacl. Rocočiūsis.

E. Urbonas

RAŠYTOJAI KELIA BALSĄ PRIEŠ TIRONĄ

Nobelio laureatas Andre Gide smerkia naująją Rusijos buržuaziją. — Ispanijos raudonųjų brigadų savanoris Fischeris atakuoja Kremlių.

SEŠI "SUKILĖLIAI"

— Tiesa ir laisvė yra aukščiausieji žmogaus idealai; brangiausia iš jų yra laisvė, nes ji daugiau kankinių galėtų parodyti. — rašė kitados Hans-Jacob.

Laisvės kovotojų skaičius gausiai augs. Net ir tie, kurie anksčiau tarėsi, kad žmonijai nauja aušra užteka iš Kremliaus, daugelis dabar pamato, kad tai tiranija ir laisvės vardan kelia balsą.

Amerikoje nemažo susidomėjimo sukėlė knyga "The God That Failed", sudėtinis veikalas, kuriame pasisako šeši autoriai. Tai labai įdomi grupė: trys iš jų pirma buvo komunistų partijos nariai — A. Koesterler, Ign. Silone (vienas iš komunistų partijos steigėjų Italijoje) ir neegru rašytojas R. Wright. Kiti trys, anksčiau buvo stipriai raudoni, marksizmo propagandistai, sovietų garbintojai. Tai — Andre Gide, L. Fischer ir S. Spender.

Dabar jie visi išėina atakon prieš Staliną. Didžioji dalis jų patys lankėsi Rusijoje, visi iš arti pažino bolševizmą ir įsitikino, kad tai tiranija, ir dabar savo kolektyvinu veiku išėjo pasauliu pasakyti, kad raudonoji diktatūra yra viena iš pačių žiauriausių diktatūrų.

NAUJOJI BURŽUAZIJA SOVIETUOSE

Šalia Koesterlerio, žymiai už jį kūrybiniu talentu stipresnis, yra Andre Gide. Tasai prancūzas gavo net Nobelio premiją už savo kūrybą. Buvo laikas, kad jis rašė, jog negalėtų savo gyvybės, jei ji būtų reikalinga Sovietų pasisekimui.

Tačiau Sovietų žemę išvaizdėnes, dabar drašiai skelbia: — Rusijoje užaugo nauja buržuazija. — Kiti trys, anksčiau buvo marksistai, dabar tapo kapitalistais. Ten kūrins, kurs nesiderina su partijos linija, yra pasmerktas.

Tasai Nobelio laureatas su skausmu pasakoja, kad jis žino mokslininkų, kurie Rusijoje pasodinti į kalėjimą už tai, jog drįso laisvai galvoti. Kairiuose atleisti profesūros užtai, kad reikė mokslines nuomones, kurios nebuvo pasrovitū su viešąja sovietų doktrina.

Rašytojui graudu buvo matyti naują privilegijuotą klasę Sovietuose. Gide rašo: — Aš

DR. J. PRUNSKIS

matau Sovietų Sąjungoje išaugančią naują buržuaziją. Jie revoliuciją nukreipia savo asmeniškiesiems savymeliams tikslams.

KAPITALIZMO IR DESPOTIZMO ATGIMIMAS

Andre Gide apkaltina visų kraštų komunistų partiją: — Jau laikas, kad darbininkai suprastų, jog jie yra apgauldinėjami ir klaidinami komunistų partijos, taip, kaip rusų darbininkai buvo apgauti anksčiau.

Rusiją išvaizdėnes, sovietų sistema iš arti pažinęs, didysis rašytojas dabar pasauliui skelbia savo patyrimą:

— Sovietų Sąjunga apgavo mūsų geriausius viltis. Joje atstatyta ta pati kapitalistinė dvasia, įvestas naujas triuškinantis ir išnaudojantis despotizmas, su visa priklia ir žema vergiškumo santarka.

RAUDONŲJŲ BRIGADŲ SAVANORIS

Kitas raudonas autorius, dabar išstoja minėtoje knygoje prieš Staliną, yra Louis Fischer. Daugiau kaip dvidešimt penkerius metus jisai praleido dirbdamas kaip korespondentas Europoje ir Azijoje. Korespondentų pareigas ėjo ir Maskvoje. Jeigu čia atvažiuo su raudona širdimi, kaip bolševizmui palaikantis propagandistas, jeigu jisai savanoriu net buvo įstojes į raudonąsias brigadas Ispani-

KODEL NEPOSĖDŽIAUJA SOVIETAS

Kaip Sovietų Sąjungoje priprasta po "rinkimų" i Aukščiausią Tarybą (Sovieta), ji susirenka pirmam posėdžiui už 2-3 savaites. Tačiau dabar po "rinkimų" yra praėję aštuonis savaites, o taryba dar neturėjo pirmojo posėdžio. "Newsletter from Behind the Iron Curtain" rašydama šiuo klausimu mano, jog tai yra dėl trijų dalykų.

Pasak biuletenio tikros tiesos šiandien sužinoti yra neįmanoma, tačiau galima tikėti, jog posėdžio uždelsimas turi ryšio su vėl iš naujo sklindančiais gundais apie sunkią Stalino ligą ar net... mirtį. Jei tie gundai tikrai, tai savaime aišku posėdis negali įvykti, nes kaip

joje, tai pagyvenęs Maskvoje jisai įsitikino kaip baisi čia tiranija, kad policinis režimas čia bujoja nevydams ir dabar jisai skelbia: — Diktatūros reikiamis kraujo jūromis, asarų okeanais ir viso pasaulio ken-tėjimu.

NUOSAVYBĖS KLAUSIMAS

Iš Rusijos jis tikėjosi naujos, skaidresnės gyvenimo krypties, bet praktika parodė ką kitą ir jis skelbia:

— Rusija man atskleidė, kad nuosavybės perkėlimas iš privačių i vyriausybes rankas savaime dar neatneša nei laisvės, nei gyvenimo pagerinimo. Jeigu visą nuosavybę paima vyriausybė ir įėjgu tame vyksme sugriaunama vidurinė klasė, — tasai lemiantis veiksnys modernioje pramoninėje civilizacijoje, — nieko nelaimima, o daug ko nustojava. —

ŽMOGAUS VERTĖ

Fischeris prisipažįsta, kad ir jisai pats, išsvajotų idealų po-veikyje, lyg sutiko su mintimi, kad vieną žmonių kartą būtų galima paaukoti ateities kartų gerovei, bet dabar jisai pamatė, kad "žmonių aukų nepaisymas gali virsti įpročiu iki antros ir trečios kartos".

— Aš maniau, — prisipažįsta rašytojas, kad savo sovietišku simpatijų laikotarpyje aš tar-nauvū žmonių, bet dabar ma-tau, kad tik nuo jų pasitraukęs supratu žmogaus vertę.

praprasta "pirmasis visų tautų" delegatas jamė dalyvauja.

Iš kitos pusės sovietai negs-to savo "parlamentu" mės-tėse "diskutuoti" įvairius vidaus ir užsienio klausimus. Iš šono žiūrint atrodo visa demokratiškai, tačiau praktškai visos kalbas delegatams pruo-šia politbiuras. Šiuo meto so-vietų linija tiek vidaus, tiek užsienio politikos klausimose yra neaiški ir politbiuras ne-nori (ar negali) jos atsiklėsti. Trečias dalykas. Sovieta ti-kisi Vakarus vėl pasigautiant kokio nors kabluko, kad iš-derėtų nuolaidų. Jie todėl lau-gia, kad galėtų "parlamentui" pateikti ką nors imponantko.

Mokslas ir mokyklos Amerikje

Daugeliui naujai i JAV atvykusių kyla nutrauktų studijų tęsimu problema, o priaugančius vaikus turintieji tėvai taip pat suinteresuoti žiniomis apie amerikiečių mokyklų santarvą ir mokslų galimybes. Tačiau rėdami mintyje ir teikiame šias pagrindines žinias apie JAV mokyklas.

Pradinis ir iš dalies gimnazijos mokslas J.A. Valstybėse, kaip ir Lietuvoje prieš okupaciją, yra privalomas vaikams nuo 6-7 iki 17 metų. Tame laikotarpyje tėvai privalo vaikų siųsti arba į valstybines "public schools" arba į privačias, daugiausia parapijines įvairių religinių bendruomenių išlaikomas mokyklas. JAV yra 118 Lietuviškų Romos Katalikų Bažnyčios parapijų, kurių dalis turi pradines mokyklas, bet lietuvių kalba nevisose dėstoma.

Pradinis mokslas yra aštuonerių metų ir gimnazijos mokslas (high school) ketverių. Bendrai skaičiuojama, kad amerikoniška "high school" atitinka lietuviškos gimnazijos šešioms klasėms, bet tikrovėje tokio užskaitymo JAV mokyklose neduoda. Pastaraisiais metais J.A. Valstybėse labiau pradeda išgyventi toks paskirstymas: šešeri metai pradinės mokyklos, trys metai progimnazijos (junior high school) ir trys metai gimnazijos (high school). Baigusių "high school" gauna diplomą ir gali būti priimti i kolegiją, kurią gali tikėtis baigti nemažiau kaip per ketveris metus ir baigęs gauti bakalaurato laipsnį — Bachelor or Arts (Baccalaureus Artium) arba Bachelor of Science (Baccalaureus Scientiae). Kolegijoje pirmametis studentas vadinamas Freshman, o antrametis — sophomore, trečiametis — junior ir ketvirtametis — senior. Bachelor of Arts laipsnis duodamas neprofesines studijas baigusiems, kur buvo dėstomos kalbos, literatūra, socialiniai mokslai, ir matematika. Bachelor of Science laipsnis teikiamas baigusiems techninio ir profesinio pobūdžio studijas. Turintis Bachelor of Arts laipsnį skaitomas įgijęs aukštojo mokslo bendrą išsilavinimą, bet neįgijęs profesijos. Toks laipsnis jam, pavyzdžiui, duoda teisę stoti i kurio nors universiteto medicinos mokyklą ir per ketveris metus įsigyti medicinos daktaro laipsnį. Be šitu

dvejų pagrindinių laipsnių teikiama dar ir profesiniai laipsniai, kuriuos įsigyti baigusiam "high school" paprastai trunka daugiau negu ketveris me-tus.

Aukštesnis akademinis laipsnis — Master of Arts, arba Master of Science įgijamas pastudijavus nemažiau kaip vienerius metus jau turint bakalaurato laipsnį. Atitinkami magistro laipsniai teikiama pagal profesijas panašiai kaip ir bakalaurato. Doktorato (Doctor of Philosophy) įsigijimas paprastai reikalauja dar dviejų darbo metų, jau magistro laipsnį turinčiam. Studijos iki bakalaurato laipsnio vadinamos undergraduate studies arba graduate work, tuo tarpu studijos po bakalaurato vadinamos graduate studies arba graduate work.

JAV yra populiarūs taip vadinamosios profesinės mokyklos, kurias baigęs, kaip jau minėta, gauna atitinkamą akademinį ir kartu profesinį laipsnį. Vadinasi, studentas parodęs gabumus ar pamėgęs kuria specialybe besimokydamas pradinėje mokykloje ir gimnazijoje (high school) toliau gali siekti bakalaurato ar aukštesnio laipsnio vienoje iš šių profesijų: architektūroje, biznyje, dramos mene, dantų gydyme, inžinerijoje (elektra, mašinerija, ir t.t.), žurnalizme, teisėje, bibliotekų tarnyboje, medicinoje, ligonių slaugyme, optometrijoje, sociologijoje ir mokytojavimo profesijoje. Gi studentas, kuris nesiekia specialinės profesijos, pasirenka bendro lavinimo mokyklą — liberal arts school, arba ir neprofesinius pritaikomųjų mokslų dalykus, kur jis taipgi gali studijuoti iki doktorato, neįgydamas profesijos, išskyrus akademinį laipsnį.

Reikalavimai patekinui i minimų profesijų mokyklas yra įvairūs: vienos pasitenkina "high school" diplomu, o kitos reikalauja turėti bakalaurato laipsnį, pavyzdžiui, medicinos mokyklos.

Čia tenka išaiškinti ir amerikoniško universiteto sąvoką. Universitetu čia vadinama įstai-ga, kuri turi kelias profesines mokyklas ir be bakalaurato dar teikia magistro bei doktorato laipsnius, tuo tarpu kolegija teikia tik bakalaurato, o išimtiniais atsitikimais ir magistro laipsnius.

Kadangi kiekvienas universitetas ir kolegija turi skirtingus reikalavimus atskiroms profesijoms bei mokslo šakoms, tai pagrindu imsime Kolumbijos universitetą New Yorke (Columbia University), nuo kurio bus galima orientuotis kokį pasirengimą studentas turi turėti ruošdamasis kuriai nors profesijai, ar šiaip siekdamas akademinio laipsnio. Kadangi daugelis profesinių mokyklų iš kandidatų tereikalauja metų, dviejų ar trijų kolegijinio pasiruošimo, tai daugelyje atveju, studentas gali pereiti i profesinę mokyklą ir kolegijos

nebaigęs, atsižvelgiant kokiai profesijai jis ruošiasi.

Kadangi skaitoma, kad Europos gimnazijos kursas yra kiek aukštesnis už amerikonišką "high school", tai lietuviška gimnazija baigęs studentas i studentė stodamas i vieną iš tų kolegijų gali tikėtis gauti užskaitas universiteto nuožūra.

A. Profesinės mokyklos, i kurias priimami gimnazijas (high school) baigusieji:

1. Department of Nursing (gailastingųjų seserų mokykla), (Nukelta i 6 pusl.)

ANALFABETIZMAS ISPANIJOJE

J. PABEDINSKAS

Mūsų korespondentas Madride

Kalbėdami apie šiandieninę Ispaniją užsieniečiai automatiškai pagalvoja apie Franco ir jo režimą bei su juo susijusias komplikacijas. Dauguma yra prieš bet kokią totalitarinę valstybę, nusistatę todėl i šią be diskusijų atmeta, bet yra ir nemaža nuosaikiosios diktatūros šalininkų simpatizuojančių frankistiniam režimui. Pastarieji tvirtina, jog tokiame krašte, kaip Ispanija pilnos demokratijos negali būti, nes tauta dar nėra tam politiškai pribrendusi. Nesimpatizuodami panašioms tvirtinimams ir nenagrinėdami Ispanijos tinkamumo demokratijai, kiek ilgiau su-stokime ties svarbiausiu šiu tvirtinimų ramsčiu: Ispanijos analfabetizmas.

Pačių ispanų 1942 metais išleista Ispanijos geografija rašo, kad šiame krašte yra apie 40% analfabetų. Jei amerikiečių ambasadoje nebūčiau matęs, kaip viena 26 metų ispanė padėjo kryželių vietoj parašo vi-zai gauti, nenorėčiau tikėti, kad tauta, kuri davė tiek daug gar-sių žmonių būtų taip neraštinga. Kaime retai kas moka rašyti, o ir miestuose dažnai pa-sitaiko neraštingų ypač iš darbininkijos.

Kad taip įvyko kalta didele dalimi Ispanijos inteligentija, kuri mažai tesirūpino masių lavinimu ir kurios paskui iš dalies tapo komunizmo aukomis. Paskutiniaisiais metais pastebimas jaunuosius intelektualų kartos vis didėjas susidomėjimas proletariatu, kurio atstovų Ispani-joje yra labai didelis skaičius, nes žemės ūkis vietomis yra ap-

gailėtinėje padėtyje, o jis duoda didelę dalį tos klasės žmonių. Reikia pripažinti didelius nuopelnus Franco režimui kovoje su ispanų analfabetizmu ir pastangas pakelti tautos bendrąjį kultūrinį lygį.

Paskutiniaisiais metais sudaryta 30.000 ratielių, kad kiek galint didesnis skaičius dabartinių analfabetų ateityje galėtų naudotis šia žmonių susizinojimo priemone. Vietiniai mokytojai turėdami iki 25 metų praktikos su beraščiais išdirbo savotišką metodą, kuris pritaikomas jau paauagusiems. Bendrai vartojamasis metodas, pagal kurį mokytojas užrašo raidę č ir sakė, kad tai reiškia pirmąjį garsą žodžio "čigonas" ir f — "fabrikas", vietinių in-strumentorių pakeičiamas jų pačių išdirbtuoju. Ispanai mokytojai imituoja čiaudėjimo garsą ir jį lentyje simbolizuoja "č" raide, o katino purškimą — "f". Tokiu būdu rašyti besiruošiantieji mokiniai išmoka skirti garsus. Mokytojas sučiaudėjęs arba suprunktęs, kaip katinas, užrašo raidę pirmiau išdėstęs taškelių kvadrato pavidale pagal jau iš anksto nustatytą sistemą. Per 15 dienų buvusieji beraščiai jau pažėgia parašyti nekomplikuotą laiška.

Baigdamas negaliu nusišėpti pasididžiavimo, jog mes būdami tokia maža tauta ir šimtmečiais prispausta per trumpą laiką pasiekėme beveik visiško raštingumo, kai tuo tarpu visą laiką laisvėje gyvenančios tautos, nors ir garsios, šiomis dienomis dar turi nugalėti panašius sunkumus.

KUR BAKUŽĖ SAMANOTA

ANT. VAIČIULAITIS

1. Vakare prieš Žolinę Karužų šeima jau buvo nusikėlus i naują pirkį.

Senelė, tėvas, motina ir trys vaikai buvo suėję i naują namą, kur sienojai, dailiai nuobliuoti ir šviežiai susamanoti, mesti ir toki pat nesavi, kaip kvėpėjo sakais ir pušimi. Net ir piemenėlis Jurgutis anksčiau parsiginė kaiminė ir su tarnaitė Danute lesino viščiukus ant takelio prie durų.

Naujoje, sakais ir pušimi kvėpiančioje pirkioje buvo tylu. Močiutė sėdėjo prie pečiaus, kur kuždėdama rožančių. Tarpais ji sunkinudavo galvą, lyg sau pritariama, ir šnekėdavo vie-na:

— Jūs, mano vaikeliai, rai-bieji sakalėliai... I jos žodžius niekas neat-siliepdavo.

Tėvas jau kelintą sykį varstė duris žiūrėdamas, ar jos vis dar girgžda. Jos girgždėjo, lyg užuistas šunyts sucypdamo, kai tik jas pradarydavo. Paskui jis sustojo prie stalo. Motina ir vaikai atsigrėžė i jį, lyg tikė-damiesi, kad jis pasakytų: "Štai kokią triobą pasistatėm!" Gal tėtis ir norėjo ką tarti, bet, pa-lūkuriaavęs, jis vėl stumdė krėslus, kad kiekvienas daiktas bū-tų savo vietoje.

Vyriausiam Karužų sūniui Kaziukui kaip tik rodėsi, kad nei kedės, nei stalai, nei pa-veiksiai čia neturi savo vietos. Senojoje pirkioje, kurios sun-kus šešėlis niukojo tuoj pat

už langų ir temdė visą vakarinį šoną, kiekvienas baldas nuo neatmenamų laikų lyg augtė priaugęs stovėjo pasienyje ar kertėje, ir būtum sakęs, kad amžinai net pasilikis. Šiame kambaryje jie buvo tartum pa-bliuoti ir šviežiai susamanoti, kaip tėtis, ir būtum sakęs, kad amžinai net pasilikis. Šiame kambaryje jie buvo tartum pa-bliuoti ir šviežiai susamanoti, kaip tėtis, ir būtum sakęs, kad amžinai net pasilikis.

Berniukas žvelgė i daiktus, ir vėl kaukėjo po aslą. — Naje, tą tą kaktusų tu geriau pastačius ant anon-šo, — vėl atsiliepė jisai. Rimtais, aiškiais žingais berniukas pernešė kaktus: Kazelui buvo graudu. Še-la nebuvo tokia ūkininkpa, kaip jauniaus broliukJis-pats nenumanė, ko jam šidu ir gaila. Jis matė, kad itis, ir mama, ir senelė buvo ini. "Ko jiems taip nyku irra-mu?" — mastė sau pas. Ūmai lyg nušvito jo mise: jis ir pirmiau žinojo, kadms buvo nesmagu palikti įją pirkį, bet tik nūn įantvo aišku, kad visai šis liys yra paskutiniuo atsisveino-aimana. Taip, kiekvienaiak-tas, žmogus ir žvėris vieie-ja pastaru žvilgsniu pasėš i nusėdancią saulę ir jde-kam nebus reikalingasip-toji lūšnelė, pilna atsimu, pasakų, dainų, gimdymco-jimu, šokių, verksmų, lų, krikštynu klegesto ir m-alsuote alsuojanti visu ta-

— Galop jis tarė: — Va, tai suku galvą ir vis niekaip negaliu.

— Ko gi tau reikia, Stepuk? — Tai, va, man vis neaiški: o kur aš gulėsiu? Ten miegos Kaziukas, ten tėtis, ten močiu-

tė, bet kurgi aš? — Nesikirmsk, vaikeli. au mes seniai priemenėj tau lai-tę paklojom.

— Aha! — atsidūsėjo vras ir vėl kaukėjo po aslą. — Naje, tą tą kaktusų tu geriau pastačius ant anon-šo, — vėl atsiliepė jisai. Rimtais, aiškiais žingais berniukas pernešė kaktus: Kazelui buvo graudu. Še-la nebuvo tokia ūkininkpa, kaip jauniaus broliukJis-pats nenumanė, ko jam šidu ir gaila. Jis matė, kad itis, ir mama, ir senelė buvo ini. "Ko jiems taip nyku irra-mu?" — mastė sau pas. Ūmai lyg nušvito jo mise: jis ir pirmiau žinojo, kadms buvo nesmagu palikti įją pirkį, bet tik nūn įantvo aišku, kad visai šis liys yra paskutiniuo atsisveino-aimana. Taip, kiekvienaiak-tas, žmogus ir žvėris vieie-ja pastaru žvilgsniu pasėš i nusėdancią saulę ir jde-kam nebus reikalingasip-toji lūšnelė, pilna atsimu, pasakų, dainų, gimdymco-jimu, šokių, verksmų, lų, krikštynu klegesto ir m-alsuote alsuojanti visu ta-

— Galop jis tarė: — Va, tai suku galvą ir vis niekaip negaliu.

— Ko gi tau reikia, Stepuk? — Tai, va, man vis neaiški: o kur aš gulėsiu? Ten miegos Kaziukas, ten tėtis, ten močiu-

— Aha! — atsidūsėjo vras ir vėl kaukėjo po aslą. — Naje, tą tą kaktusų tu geriau pastačius ant anon-šo, — vėl atsiliepė jisai. Rimtais, aiškiais žingais berniukas pernešė kaktus: Kazelui buvo graudu. Še-la nebuvo tokia ūkininkpa, kaip jauniaus broliukJis-pats nenumanė, ko jam šidu ir gaila. Jis matė, kad itis, ir mama, ir senelė buvo ini. "Ko jiems taip nyku irra-mu?" — mastė sau pas. Ūmai lyg nušvito jo mise: jis ir pirmiau žinojo, kadms buvo nesmagu palikti įją pirkį, bet tik nūn įantvo aišku, kad visai šis liys yra paskutiniuo atsisveino-aimana. Taip, kiekvienaiak-tas, žmogus ir žvėris vieie-ja pastaru žvilgsniu pasėš i nusėdancią saulę ir jde-kam nebus reikalingasip-toji lūšnelė, pilna atsimu, pasakų, dainų, gimdymco-jimu, šokių, verksmų, lų, krikštynu klegesto ir m-alsuote alsuojanti visu ta-

— Galop jis tarė: — Va, tai suku galvą ir vis niekaip negaliu.

— Ko gi tau reikia, Stepuk? — Tai, va, man vis neaiški: o kur aš gulėsiu? Ten miegos Kaziukas, ten tėtis, ten močiu-

— Aha! — atsidūsėjo vras ir vėl kaukėjo po aslą. — Naje, tą tą kaktusų tu geriau pastačius ant anon-šo, — vėl atsiliepė jisai. Rimtais, aiškiais žingais berniukas pernešė kaktus: Kazelui buvo graudu. Še-la nebuvo tokia ūkininkpa, kaip jauniaus broliukJis-pats nenumanė, ko jam šidu ir gaila. Jis matė, kad itis, ir mama, ir senelė buvo ini. "Ko jiems taip nyku irra-mu?" — mastė sau pas. Ūmai lyg nušvito jo mise: jis ir pirmiau žinojo, kadms buvo nesmagu palikti įją pirkį, bet tik nūn įantvo aišku, kad visai šis liys yra paskutiniuo atsisveino-aimana. Taip, kiekvienaiak-tas, žmogus ir žvėris vieie-ja pastaru žvilgsniu pasėš i nusėdancią saulę ir jde-kam nebus reikalingasip-toji lūšnelė, pilna atsimu, pasakų, dainų, gimdymco-jimu, šokių, verksmų, lų, krikštynu klegesto ir m-alsuote alsuojanti visu ta-

— Galop jis tarė: — Va, tai suku galvą ir vis niekaip negaliu.

— Ko gi tau reikia, Stepuk? — Tai, va, man vis neaiški: o kur aš gulėsiu? Ten miegos Kaziukas, ten tėtis, ten močiu-

karinta galva. Jis vėl perdilbino per visą pirkį. Jis žiūrėjo i sienas, i spin-tą, i skrynias ir suolus.

Po to jis pasakė: — Nagi, nė sijų nematyti — lubos iš apačios prikaltos... Švarus darbas... Tarė mama: — Sėskit gi, Veronimuk...

Kaziukui šoktelėjo nei tai apmaudias, nei tai atlaidumas: jo mamytė Jeronimą šaukdavo Veronimu. Dėl to vaikai atve-jų atvejais pakeldavo triukšmą ir jiniršė taisydavo jos apsi-rikimus. Jinai gi teisingdavos tuo pačiu "tai kas!", gal net nesiz-žinodama, kodėl negerai šne-kanda, ir vėl tardavo, kaip buvo išmažumės įjunkusi. Ne, jisai šiandien nejutė nei gėdos, nei apmaudo prieš savo motiną.

Jam šmėstelėjo galvoj: jos seni-tėveliai gal kadaisė džiaugėsi tuo savotišku jos žodžiu, ir ji jiems buvo gera, maloni, kai mažytė taip čiaušėkėjusi.

— Prašom, Veronimuk, — kalbėjo mama, — pastūmėda-ma kreslę. — Esate gi pirmas svečias mūsų naujoj trioboj... Strapuolėno Jeronimas atsi-sėdo. Kaulingomis, suskirdu-siomis rankomis jis sugniaužė savo kepurę ant kelių ir nunė-rė akis i grindis, ties moliu ap-skretusiu savo klumpių galais. Nuo jo niūrumas ir sunku-

mas persimetė i pirkį, — o gal tai buvo vis tamsesnis senosios triobos šešėlis, užgožęs visą va-karų šoną.

Kaziukui, bežiūrint i Jeroni-mą, darė ankšta ir koku. Vai-ku, buvo labai nesmagu. Jis žinojo kodėl: per Sekmines tvarte buvo rastas negyvas se-nis Strapuolėnas, Jeronimo tėvas — esą, kumelė spyrusi ir pataikiusi i galvą. Bet per žmones ėjo gandas, kad senį užmušęs sūnus Jeronimas, su-davęs kirviapente per smilkinį. Abu jie metai iš metų riejęsi dėl šešmargio, kurio Jeronimui se-nis vis neužrašęs ir net marčios neleidęs parsivesti, grasinada-mas abu išgūsius šunims šėko-piauti.

Tai atsiminęs, Kazelis jau norėjo keltis ir išeiti, kai štai močiutė, nepaisydama kitų šnekos, pati sau ėmė murmėti: — Vai, Juozeli, kur tu pra-dingai... Tik nesakyk, kad aš tavęs nelaukiu ir kad man širdies neskaudu...

Tais žodžiais senelė gailavo savo vyro, kurį kazokai buvo nušovę, kai jisai, su krygomis bėgo iš Prūsų. Ji dūsavo, lin-gavo galva ir susigraudinus nusišūostė ašarą iš veido raišk-šiu. Taip bešnabzdėdama, ji staiga prasivėpė ir griebė už širdies.

— Senelė, senelė! — nusi-gandus suriko Marytė. Tėvas suėmė močiutę už pe-čių ir paklausė: — Mamučiu, ar tau nege-

rai? Jinai valandėlę sėdėjo prasi-žiojus ir atsišlošus i krosnį. Paskui ji atsimerkė, pasižiū-rėjo ir tyliai pratarė: — Taip nudiegė širdį... Ma-niau, kad mirsiu...

— Ką čia, mama, — ramino tėvas. — Bet gal i lovą gultum... Jau vakaras... — Nežinia, nežinia, kada Die-vulis pasišauks, — senu, pail-susiu balsu kalbėjo močiutė. Ji likosi pas krosnį.

Stepukas atnešė priegalvį ir užkūjo jai už strėnų, kad mink-ščiau būtų. Mama tarė Jeronimui: — Dievo malonė, kad pra-ėjo... Gi jau antras kartas šie-met.

— Ką gali žinoti, — šnekėjo Jeronimas, — gal ne liga, o tik koks dieglys nusmelkė... Jis iš pasaly pasižiūrėjo i mo-čiutę.

Senelė aprimo. Užsimerkus, ji nuleido galvą ant krūtinės, lyg snaustu. Bet ji nemiegojo. Kazelis matė, kaip jos pirštai sukrutėdavo, praleisdami ro-žančiaus poteriuka, ir tarpais lūpos supavėdavo neištartam žodžiui.

Jeronimas su tėčiu įsileido i šnekas apie gražią vasarą, apie kviečius ir veislinius par-šėlius, apie gaisra, kada sude-gė Strapuolėno pirkia...

Berniukas suvokė, kad čia jie užves kalba apie senosios pir-kių pardavimą. Jisai pakilo ir išėjo laukan.

BIRŽELIO TRAGEDIJOS SUKAKTUVĖS

Birželio 15 dieną sueina lygiai 10 metų kaip komunistinė Rusija, vadovaujama kruvinojo azijato Stalino, laiko užgrobusi mūsų brangią Tėvynę Lietuvą. Prieš 10 metų visais Lietuvos keliais pasipylė išbadėjusių ir apdriskusių azijatų gaujos, nešdamos lietuvius tautai skurdą ir mirtį. Dešimt metų žiauriausiomis priemonėmis žudoma ir naikinama lietuvių tauta. 10 metų azijatiškų mongolų ir sužvėrėjusių rusų komunistų naikinama šimtmečiais sukurta aukšta Lietuvos kultūra.

Tą pat dieną sueina devyni metai nuo pirmųjų nekaltų lie-

tuvių trėmimų Sibiran. Nekaltai nukankintiems mūsų broliams pagerbti ir protestui pareikšti Pittsburgho Lietuvių Tremtinių Draugija ruošia minėjimą, kuris įvyks birželio mėnesio 18 dieną, sekmadienį. Minėjimas pradėdamas iškilmingomis Šv. Mišiomis North Side lietuvių Dangun Žengimo bažnyčioje lygiai 10 val. Tuoj po mišių iškilmingas minėjimas, mitingas, ten pat, North Side Lietuvos Sūnių klubo patalpose. Visi mylintieji savo tėvų kraštą kviečiami kuo gausiau dalyvauti pamaldose ir minėjime.

LIETUVIŲ DIENA BRIDGEVILLE, PA.

Lietuvos Pranciškonai, esą JAV ir Kanadoje lietuvių tarpe skleidžia religinę ir patrijotinę dvasią, palaikydami ir būdinami tautinę sąmonę. Ir mūsų apylinkėje įsikūrę Tėvai Pranciškonai liepos 30 dieną, sekmadienį, St. George's Grove, 1 mylia į pietus nuo Bridgeville's, prie 519 kelio, gražiame parke, rengia Lietuvos dieną.

Lietuvių diena prasidės Šv. Antano bažnyčioje 10:30 val. šv.

Mišiomis su progai pritaikintu pamokslu. Po pamaldų ir pietų minėtame parke bus įdomi programa, kurioje aktyviai galės dalyvauti ir patys svečiai. Tėvai Pranciškonai prašo visus lietuvius iš anksto tai šventei ruoštis ir kuo gausiausiai joje dalyvauti.

Visais Lietuvių dienos reikalais kreipkitės: Franciscan Fathers, St. Anthony's Church, Box 246, Bridgeville, Pa.

ALT SANDAROS BANKIETAS

Gegužės 14 — Motinos — dieną AL Tautinės Sandaros Pittsburgho skyrius minėjo 35 m. sukaktuves. Šauni vakarienė, kurioje dalyvavo per 100 žmonių įvyko L. P. Svetainėje South Side. Skanūs valgiai pagamino sandarietės, vadovaujamos Zambauskienės, Mačiulienės ir Čukauskienės.

Keletą minučių po 7 val., visiems užkandus programą atidarė J. Virbickas, savo kalboje išskeldamas Sandaros tikslus ir nuveiktus darbus. Baigęs jis svečiams pristatė vakaro programos vedėją kuopos pirm. F. Gadžiū. Toliau buvo kviečiami kalbėti ALT Sandaros prez. P. Pivaronas, buvęs pirmasis Sandaros pirm. A. Vainorius, adv. Ed. Shultz, Jak Norrus, adv. St. Simon, George Žilinskas, A. Abromaitis, J. Pukás, il-

gus metus buvęs pirm. P. Mar-mokas, Mrs. B. Pivaronienė, Mrs. Mačiulis, Mrs. Labuckas, A. Jansonas, Mrs. Grig, Mrs. V. Kolyčius, F. Wenclovas. Visi savo nuoširdžiose kalbose džiaugėsi Sandaros veikla ir linkėjo jai sulaukti aukštinio jubiliejaus.

Ta pačia proga, kadangi tai buvo motinos diena, pagerbtos ir daugiavaikės motinos: Mrs. Savalskienė (12 vaikų), Mrs. Radiauskienė (8 vaikai), Mrs. Grigas (6 vaikai) ir Mrs. Labuckas (5 vaikai). Pirmos dvi gavo po puikią gėlių puokštę, o kitos pagyrimą.

Reikia pastebėti, jog bankietas buvo tikrai šaunus. Stalus gėlėmis papuošė Mr. Savalskis, o Mr. Radzius visus pavaišino puse bakos alaus.

Juozas Virbickas

GEGUŽINĖ (PIKNIKAS) BRIDGEVILLEJE

Šv. Antano parapijos lietuviai gegužės 30 dieną, antradienį, rengia savo tradicinę gegužinę arba pikniką. Gegužinė rengiama gražiame parapijos sode. Gegužinėje pramatoma įvairūs žaidimai, lenktynės, šokiai ir užkandžiai. Kaip žinote, daugelis kelių eina į Bridgeville, bet geriausia važiuoti 28-tu, kuris neklaidus ir pri-

veda prie Šv. Antano klebonijos durų. Neturintieji automobilio gali važiuoti autobusu iš Greyhound stoties, kuri yra prie Pennsylvanijos geležinkelio stoties.

Bridgevillečiai nuoširdžiai kviečia pittsburghiečius ir visos apylinkės lietuvius atsilankyti ir linksmai praleisti laiką.

SLA METINIS IŠVAŽIAVIMAS

SLA metinis išvažiavimas — piknikas įvyksta birželio 11 dieną, gražiame St. George Grove (šv. Jurgio) sode Bridgeville, Pa., prie 519 vieškello, apie pusantros mylios nuo Bridgevillės, važiuojant į Canonsburg, Pa., dešinė pusėj nuo 519 vieškello.

Šv. Jurgio darže yra graži svetainė šokiams ir kitoki parankumai išvažiavimam, pakankamai pastogės lietaus atveju, gražios aikštės, tinkamos visokiems žaidimams ir gražaus žaliuojančio miško, bei gražiai žydinčių medelių.

Šokiams krieš garsusis Jono Vainausko orkestras iš N. S. Pittsburgh, Pa. Bus visokių gėrimų ir užkandžių; nereikš trošksti nei alksti; bus ir kitokių žaidimų ir pasilinksminimų. Už vis svarbiausia tai visiems geros valios Pittsburgho ir apylinkės lietuviams bus gera proga ir didelis malonumas šiame didžiuliame išvažiavime sueiti, susitikti, atnaujinti senas pažintis ir padaryti naujų, ypatingai su naujai atvykusiais

tremtiniais.

Visus širdingai kviečia šiame išvažiavime dalyvauti.

SLA 3-čio Apskričio Komitetas Kelrodis neturintiems automobilių: Iš Pittsburgho ir Bridgeville galima važiuoti dviejų linijų busais: Blue Ridge busus galima gauti iš Greyhound busų didžiulės stoties, kuri yra prie Liberty Ave., ir Grant St. Busai į Bridgeville eina kas valandą per visą dieną 10 minučių po kiekvienai valandai ir tik tekainuoja 25 centai asmeniui.

Ezio Bigi linijos busus galima gauti Smithfield gatvėje, prie senojo pašto (Post Ofiso) ir prie Kaufmano ir Gimbel's departamentinių krautuvių šiomis valandomis po pietų: 12:05; 12:15; 12:50; 1:05; 1:35; 2:50; 3:05; 3:40; ir 4:35. Šiais busais važiuojant ir tik 25 centai tekainuoja asmeniui.

Iš Bridgevillės nuo busų iki pikniko, Bridgevillės "Teksiškai" teiks patarnavimą ir asmeniui tekainuos tik vienas dešimtukas.

SU BENDRADARBE ATSISVEIKINANT

Daugiau kaip vienerius metus ponis Marcelė Onaitienė nenuilstamai tvarkė "L. Ž." administraciją. Su stebinančia energija ir pasiryžimu M. Onaitienė dirbo lietuviškąjį kultūros darbą ir tai be jokio atlyginimo. "L. Ž." jos asmenyje rado nuoširdžią visų savo darbų talkininkę ir rėmėją.

Ta pačia proga negalima nepaminėti, jog M. Onaitienė netik dirbo spaudos darbą, bet aktyviai dalyvavo ir dalyvauja visuomeniniam Pittsburgho lietuvių kolonijos veikime. Ji yra

aktyvi vyčių ir kitų lietuviškų organizacijų narė ir lietuviškų kultūrinių parengimų rėmėja ir talkininkė.

Aplinkybėmis susidėjus "Lietuvių Žinios" turi su savo miela bendradarbe atsisveikinti. Sunku žodžiais išreikšti tą padėką, kurią mes jaučiame p. M. Onaitienei už visus neįkainojamus jos darbus atliktus mūsų laikraščiu. Mes linkime p. M. Onaitienei ir toliau nepalikti lietuviškos kultūrinės dirvos ir nepamiršti "Lietuvių Žinių".

Leidėjai

KRONIKA

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA SOUTH SIDE

Mirusiųjų pagerbimas — Decoration Day

1950 m. gegužės mėn. 30 dieną, antradienį, Šv. Kazimiero vardo kapinėse, kaip įprasta kasmet tą dieną, bus didelės iškilmės, skirtos mirusiųjų pagerbimui.

Pirmiausia, tą dieną 12 val. Šv. Kazimiero vardo bažnyčioje bus atlaikytos Šv. Mišios už mirusius ir palaidotus Šv. Kazimiero kapinėse.

Po to, visi keliauja į kapines savo mirusiųjų kapų lankyti. 3 val. po pietų kapinėse laikomos gegužinės pamaldos: kalbamas rožančius, giedama litanija ir sakomas kun. Alfonso Sušinsko pamokslas. Toliau: paminklų šventinimas, stacijų vaikščiėjimas.

Šioms pamaldoms pasibaigus, bus puiki proga įsigyti šeimyninius sklypus laidojimui. Tuo reikalu tesikreipia į kun. M. J. Kazėną ar į komiteto narius.

Jei norime, kad mus, mirusius, kiti pagerbtų, pagerbkim pirmą mes miejuosius savo mirusius, lankydamies tą dieną rengiamose iškilmėse Šv. Kazimiero kapinėse, kuriose jau palaidoti 1193 žmonės.

Praėjusį pirmadienį, gegužės mėn. 22 d., Šv. Kazimiero gimnazija turėjo labai puikią iškylą į Kenneywood Park. Mokiniai smagiai praleido visą dieną, besinaudodami įvairiomis pramogomis.

Šv. Kazimiero mokyklos

patalpų didinimo fondas kas kart vis didėja, uoliesiems parapijiečiams ji remiant. Bet jaunimas galėtų ir daugiau rodyti savo iniciatyvos šiai statybai, kuria juk jis daugiausia ir naudosis.

Naujų sodaliečių priėmimas

Ateinantį sekmadienį, gegužės mėn. 28 d., 3 val. po pietų, Šv. Kazimiero bažnyčioje bus naujų sodaliečių priėmimas ir įrašymas, kurį atliks kun. J. Skripkus.

DANGUN ŽENGIMO PARAPIJA NORTH SIDE

Pirmoji Dangun Žengimo parapijos vaikučių Šv. Komunija įvyks gegužės 28 d. 8:30 val. prieš pietus, parapijos bažnyčioje.

Toje pat bažnyčioje 4 val. po pietų įvyks iškilmingos šv. Marijos vainikavimo pamaldos.

HOMESTEAD, PA.

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoje dvi paras rengiasi apsisvesti: Edvardas Suvalskis su Marcelė Naujokūte ir Algirdas Počkevičius su Alėse Millute.

Ona Kašlionienė iš Homestead Park sunkiai serga.

Altoriaus draugijos valdyba ir rengėjos reiškia nuoširdžią padėką už dovanas ir visiems dalyvavusiems card party, įvykusioje gegužės mėn. 17 d., kuri buvo gana pasekminga.

Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoje pakrikštyta Marilyn Jean Stankūnaitė, Alfonso ir

JAUNŪJŲ LIETUVIŲ PIKNIKAS

Birželio — June 4 d., sekmadienį, Lithuanian Country Club ūkyje įvyks Jaunųjų Lietuvių rengiamas piknikas, kurio metu bus išrinkta gražiausia Pittsburgho lietuvių kolonijos lietuvaitė. Sprendėjais pakviesti penki Pittsburgho apskrities teisėjai.

Bus du geri orkestrai, kurių vienas gros nuo 2 val. popiet iki 6 val. vakaro, o antras nuo 6 val. iki 12 val. nakties.

Bus taipgi skanių valgių.

Onos (Mičilskaitės) Stankūnų dukrelė. Kūmai: Vladas Stankūnas ir Jean Matheo.

Gegužės 13 d. buvo palaidotas Boleslovas Laurinaitis.

Miller

BRADDOCK, PA.

Po ilgos ir sunkios ligos, gegužės 22 d., mirė Antanina Vitartaitė. Gedulingos pamaldos už jos vėlę bus atlaikytos gegužės 26 d. Šv. Izidoriaus bažnyčioje.

Gegužės 21 d. Trečiojo Ordino narės ėjo bendrai prie Šv. Komunijos ir turėjo susirinkimą.

ESPLEN,

Pereitą sekmadienį, gegužės 21 d., Šv. Vincento parapijoje įvyko labai įspūdingos ceremonijos, einant vaikučiams, kurių buvo virš 20, prie pirmos Šv. Komunijos. Klebonas kun. P. Lunskis pasakė progai pritaikintą gražų pamokslėlį.

Gegužės 20 d. apšvedė p-lė M. Petrauskaitė.

"Maironio" ansamblis atsiveikino su savo brangiū nariu, A. Paulavičiu, kuris išvyko gyventi į Chicago.

Gegužės 16 d. pasimirė Petras Naura, gyvenęs ant Fifth Ave., Soho.

NAUJAS ADMINISTRATORIUS

"L. Ž." administratorei p. M. Onaitienei palikęs "Lietuvių Žinias", naujuoju administratorium nuo gegužės 22 d. yra T. Steponas Rogołas, O.F.M.

AUKA LIETUVOS LAISVINIMUI

ALT syriui Pittsburghe, Tėvai Pranciškonai iš Bridgevillės pristunt \$50.00, kurie buvo surinkti imint Lietuvos Nepriklausomybės šventę, vasario 12 d., 1950 Bridgeville, Pa.

Ačiū ukotojams ir pranciškonams

LT išd. J. Grėbliūnas

KRAUS

THE JEWELER

V. J. KRAUZYLS, Savininkas

1816 Carson Street
PITTSBURGH 3, PA.
EVerglade 4850

Phone, FEderal 1622

HASER

Funeral Home

AMBULANCE SERVICE

Mes esame dėkingi už jūsų biznį

512 Chartiers Avenue
McKEES ROCKS, PA.

PRIVATE INSTRUCTIONS ON ALL INSTRUMENTS

JOE KRAMER'S MUSIC CENTER

Musical instruments & Supplies

York — Buffet — Blessing — Blingerland — Bach

EXCLUSIVE AGENCY FOR WORLD FAMOUS ACE ACCORDIONS

315-317 E. EIGHTH AVE.
HOMESTEAD, PA.
PHONE HO. 1-8114

PIRMAS PAVASARINIS

IŠVAŽIAVIMAS

kurį rengia "Lietuvių Žinios" įvyks

BIRŽELIO (JUNE) 18 D., SEKMADIENĮ.

Lietuvių ūkyje (Lithuanian Country Club)

C. K. PIKIEL

General Insurance

Notary Public

Marriage Licenses

Auto Licenses

Business Broker

WE SPECIALIZE IN TAVERNS

121 So. 22nd St. — Pittsburgh 3, Pa.

S. S., PITTSBURGH, PA.

Phone EVerglade 1-2300

Atvykę į South Side—

Visuomet atsilankykite į

FLORENT RODGERS CAFE

136 South 21st Street — Pittsburgh 3, Pa.

Malonesnės vietos niekur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

Iron City Clock Hospital

JOHN KAMARAUSKAS

Lietuvis laikrodininkas

—Expert Repairers—

CLOCKS—WATCHES—JEWELRY

2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.

Tel.: AT. 7399

Phone HOMestead 3169

Night Service HO. 5575-R

HOMESTEAD MAYTAG STORE

ALL MAKES OF WASHERS AND VACUUM SWEEPERS
Motors — Radios — Refrigerators — Belts and Brushes
To Fit ALL Motors

PARTS and REPAIRS—ALL WORK GUARANTEED

602 Amity Street

Homestead, Pa.

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS

LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nauja moderniška koplyčia dykal visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

Tel. HEMlock 1-0203

2128 Carson Street

S. S., Pittsburgh, Pa.

PAVASARINIS "LIETUVIŲ ŽINŲ"

Vakaras

SEKMINĖSE, GEGUŽĖS (MAY) 28 1950

LIETUVIŲ PILIEČIŲ SALEJ

1723 JANE STREET

PITTSBURGH 3, PA.

Atsilankiusiems bus puiki pramoga linksmai praleisti sekmadienį vakarą. Pamatsite dvi nepaprastai gražias komedijas: "AŠ NUMIRIAU" ir "VIENIŠ MŪSŲ TURI APSIVESTI". Programa bus įvairi ir įdomi, linksmumo ir pasitenkimo iki valios.

I šį gražųjį metinį "Lietuvių Žinių", parengimą kviečiame visą Pittsburgho apylinkės ir kitų miestų lietuvius. Nepamirškite tradicinio, jau per dešimt metų ruošiamo, "Lietuvių Žinių" parengimo.

VAIDINIMAS PRASIDĖS LYGIAI 7 VAL. VAKARE. Po progos šokiai prie gero orkestro.

RENGIAMOSIJA

CLEVELANDO ŽINIOS

ŠAUNIAI VEIKIA VYČIAI

Balandžio 9 d., Liet. Svet., L. Vyčių 25 kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą, kuriam vadovavo pirm. A. Aranskienė.

Pradžioje pranešimą padarė L. Taris, kuri pažymėjo, kad ateinančią rudenį miesto didžioje svetainėje yra rengiama tarptautinis vakaras, kuriame dalyvaus ir vyčiai.

Sporto komisija pranešė, kad šio mėnesio pabaigoje, keturi "bowling tymai" vyks į Dayton, Ohio, kur įvyks Vyčių "bowling tymai" vyks į Dayton. Iš 25 kuopos vyks dvi merginų ir dvi vyrų komandos (tymai). Ohio ir Mich. valstijų Vyčių apskrities seimelio nepilną pranešimą pateikė Joana Sušinskaitė (Susin), rengimo komisijos pirm. Seimelio rengimo kom. kuopos išreiškė nuosirdžiausią padėką, už josios tokių sunkių ir gražų darbą.

Seimelio eigos pranešimą pateikė A. Buknis raštu ir J. Ku-

zas žodžiu. Visi gyvė rengimo komisija, ypatingai vyčė M. Samsonaitė, kuri tiek daug dirbo bespausdindama mašinėle įvairius atsiliepimus ir daugybę liaudies dainų seimelio reikalams.

Veikiančioji komisija pranešė, kad liepos pradžioje yra rengiama šeimyniškas išvažiavimas gerb. J. Brazūų ūkyje.

Vytis S. Laniauskas pranešė, kad Šv. P-lės N. Pagalbos parapijoje yra organizuojamas L. R.K. Federacijos skyrius, į kurį jis ragino išrinkti nors pora atstovų. Šie nariai tapo išrinkti Federacijos skyrių: kuopos vicepirm. Juozas Baltrus ir K. Šukytė.

L. Vyčių 25 kuopa nutarė ką nors surengti Šv. P-lės N. Pagalbos parap. naujos bažnyčios statybos fondui padidinti. Šį klausimą paliko galutinai aptarti ateinančiame kuopos susirinkime.

LRKSA SUSIRINKIMAS

Paskutiniame LRKSA 142 kuopos susirinkime padaryta visa eilė vertingų nutarimų. Kuopos atstovė ALT skyrių pranešė, jog vasarą skyrus rengia didžiulį pikniką ir dabar ieškomas patogus laikas, kad nesukliudžius kitų piknikų.

Kuopos pirm. Jonas Žiaunis padarė pranešimą iš susivienijimo Ohio apskrities veiklos.

Platų ir išsamų pranešimą padarė kuopos sekr. ir Centro valdybos narys Jurgis Venclovas Detroito įvykstančio L.R.K. S.A. seimo klausimais.

Kuopą seime atstovauti išrinkti keturi atstovai: Vl. Šukienė, T. Česnienė, P. Glugodienė ir J. Žiaunis.

Susipažinimo vakaras su naujais kuopos nariais nukeltas vėlesniai laikui. Kuopa padidėjo nariais tik dėka gen. organizatoriaus Jankausko ir J. Rimašausko pastangų.

Koresp.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Aušros Vartų Moterų Draugija Motinos dieną minėjo gegužės 14 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Minėjimą atidarė draugijos pirm. M. Aluškienė. Toliau kalbą pasakė kun. dr. K. Širvaitis. Toliau Motinos dienos temomis kalbėjo klebonas kun. G. Vilkutaitis ir J. Rimašauskas.

Meninėje dalyje dalyvavo sešelių pranciškiečių vadovaujami pradžios mokyklos vaikai, kurie sudainavo penkis dainas ir padėklamavo eilėraščių.

Vacys Jurgelis ir Marijona Galdikienė solo sudainavo keltą puikių dainų. Solistams akomponavo Joana Jankauskaitė.

Ispūdingai pasirodė ir Šv. Jurgio parapijos vyrų choras, vadovaujamas muz. Ambrazo. Po programos įvyko bankietas ir šokiai.

Minėjime dalyvavo ir buvę clevelandietis (dabar pittsburghietis) adv. St. Gabaliauskas.

Putpelė

CHORO ŠOKIAI

Šv. Panelės Nes. Pagalbos parapijos bažnytinis choras birželio (June) 3 d., šeštadienį parapijos svetainėje laikys šokius. Pradžia 8 val. vak. Gros Al Nemanio žinomas orkestras.

Artėjant naujos bažnyčios statybai parapijiečiai susibūrė į draugijas dar aktyviau sukurti padidinti statybos fondą.

Bažnytinis choras gi nutarė kiekvieną šeštadienį rengti šokius, kurių pelnas bus skiriamas varpams įsigyti. Šokių rengimo komisija sudaro M. Derenciūtė, R. Geruckas, H. Vaška, E. Slušinskas, M. Bielskis ir B. Katkevičius.

TRUMPAI

° Aktyvi visuomeninio gyvenimo darbuotoja Paulina Štuopienė sunkiai sergo plaučių uždegimu. Šiuo metu po truputį sveiksta.

° Pr. Orpšio, naujojo Lietuvos Salės vedėjo šeima aplankė garmys ir paliko gražią dukrelę. Motina ir kūdikis jaučiasi stiprūs.

° Mirė Ant. Kriščiukaitis, gvv. 1737 E. 37 gatvė. Paliko liūdinčius sūnų, dukterį ir anūkus. Po pamaldų naujos parapijos bažnyčioje, palaidotas Kalvarijos kapinėse.

° Su šiuo pasauliu atsiskyrė ir Juozas Vaičiūnas, gvv. 6812 Zoder gatvė. Paliko liūdinčią žmona, dukterį ir kitus artimuosius. Po pamaldų St. Agnes bažnyčioje, palaidotas Kalvarijos kapinėse.

GREENE, MAINE

Šio mėnesio pradžioje iš tremties atvyko Tėvas Dr. Bonaventūra Zajanėkauskas, O.F.M. Nors jau nebejaunas, bet dar gyvas ir judrus, kaip buvo Vilniuje gimnazijos direktoriumi, o paskui Kretingoje.

° Motinos dienoje Vyčiai buvo surengė pietūs, kurių metu Mrs. Stella Simokaitis padainavo solo, akomponuojant T. Kornelijui. Mrs. V. Chuzas motinų vardu tarė nuosirdų padėkos žodį. Vyčių prezidentas Mr. H. Redman padėkojo visiems dalyviams. Visos motinos buvo apdovanotos gėlėmis. Jaunos šeiminkės — vytės puikiai pasirodė su skaniais valgiais.

Programai vadovavo V. Stepaits. ° Gedriai iš Lewiston, Me., buvo pakviesti į Rumford, Me., išpildyti programą Šv. Roko draugijos 50 metų sukakties minėjime.

° Birželio 4 d. pirmasis piknikas Greene, Me.

LIETUVIŲ DIENŲ NR. 4

Nesenai pasirodžiusio "L.D." numerio turinį sudaro šie straipsniai: Ruošiantis Lietuvoms atstatymui — K. Mockus, "Lietuvybė Amerikoje nenustojė gyvybės" — prof. M. Biržiška, "Karas tik už 10 metų" — AD, "Partizanų laikraščiai Lietuvoje", "Ko Australijos lietuviai pageidauja iš Amerikos lietuvių", "Su 2000 ispaniukų". Be to, plati apžvalga Anglijos, Venesuelos, Australijos ir Amerikos lietuvių veikimo, per 30 gražių iliustracijų ir straipsniai anglų kalba — "Genocide in Lithuania", "The American Plan and the Soviet protest", "Kryžiai" (vertimas), "Behind the Iron Curtain" etc.

"L.D." vienas numeris prisijunčiamas susipažinti nemokamai. Metinė pre. \$3.00. Adresas — 9204 S. Broadway, Los Angeles, Calif.

SKAITYKIME IR PLATINKIME "LIETUVIŲ ŽINIAS"

Atsiūsta paminėti

Aidai, Nr. 4. Šis numeris skirtas paminėti didžiajam mūsų kalbininkui Jonui Jablonskiui. Apie jį rašo Dr. Pr. Skardžius ir St. Barzdukas. Be to, vertingų straipsnių pateikia vysk. V. Brizgys, Bronius Stocukas, K. Pakštas. Dailiąją literatūrą atstovauja Bernardas Brazdžionis, A. Vaičiulaitis, S. Prapuolenytė, Aloyzas Baronas. Platūs ir įdomūs literatūros, knygų ir žurnalų, meno, mokslo, religinio bei visuomeninio gyvenimo skyriai.

Ši sąsiuvinį puošia T. Valiaus, V. K. Jonyno, V. Vizgirdos, A. Tamošaitienės, P. Augiaus dailės kūriniai.

Dievo žodis akliesiems

Vašingtonas. — Kongreso Biblioteka ir patefono plokšteles užrašė Šv. Raštą, kad iš plokštelių akli bibliotekos lankytojai galėtų lengvai įsigirti šventąjį tekstą. Visas Šv. Raštas išklaustyti plokštelių pagalba trunka 85 valandas.

NAUJI VARŽYMAI

Budapeštas. — Neseniai Vengrijoje buvo išleistas įsakymas pagal kurį turi būti suregistruoti visi meno dalykai esą religinių bendruomenių žinioje. Bijoma kad valdžia rengiasi tuos dalykus nusavinti.

Antalogija "Žemė"

išeis šią vasarą

Jaunųjų poetų — K. Bradūno, J. Kėkšto, Hen. Nagio, A. Nykos — Niliūno poezijos antalogija, pavadinta "Žemė" išeis šią vasarą. Antalogija paruošė Kazys Bradūnas, įžanga parašė Juozas Grinius. Išleidižia "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif. "Žemė" bus poaitinės ir pobrazdžioninės mūsų poetų kartos manifestacinis leidinys.

PITTSBURGHO ŽINIOS

PADEKA

Keraičių ir Dementavičių šeimos nuosirdžiausią dėkoja visiems, kuos nors prisidėjusiems prie a-ą Petro Niausros laidotuvių. Ypatinga padėka priklauso gerb. kleb. kun. Magnui J. Kazėnui, kun. Alf. Sušinskiui, kun. J. Skripkui; laidotuvių direktoriui Marčulaičiui — Wenclovui už gražų laidotuvių paratarnavimą; visiems geradariams už užprašytas šv. mišias, atsiūstas gėles ir dalyvavimą laidotuviuose ir šeiminkėms Martinitaienei ir Mikeškienei paruošusioms pietus. Priimkite mūsų širdingiausią padėką.

Prof. K. Pakšto paskaita

Gegužės 21 d. 8 val. vakare "Lietuvių Žinių" redakcijos patalpose Pittsburgho ateitininkų kuopa surengė viešą prof. dr. K. Pakšto paskaitą Lietuvos ateities klausimais ryšium su Vidurio Europos Federacijos ideja. Prof. K. Pakštas neseniai dalyvavo Žaliojo Internacionalo konferencijoje ir ta proga tiek ten tiek valstybės departamente ir kitose syarbiose istaigose federacijos klausimai kėlė. Savo paskaitoje būriui susidomėjusių asmenų profesorius išdėstė pokarinės Europos tvarkymosi galimybes ir ragino lietuvius veikti ne užsidiarius savo tarpe, bet išėjus į

platesnį tarptautinį dirvoną. Po paskaitos prof. K. Pakštas atsakė į kelių klausytojų pateiktus klausimus. — a —

TREMTINIŲ IŠKILA

Pittsburgho lietuviai tremtiniai nutarė vasaros metu šeštadieniais sutitikti išvažiuojant kur nors į gamtą. Toku būdu bus progą nors retkarčiais bendrai sueiti, pasidalinti mintimis ir padiskutuoti rūpimomis temomis. Pirmoji tokia iškila įvyks birželio 3 dieną Bridgeville, pas tėvus pranciškonus. Tremtiniai neturį susisiekimo priemonių tesirenka "Lietuvių Žinių" patalpose 2211 Sarah St., S. S. 6 val. po pietų.

Lietuvių Dangun Žengimo parapijos gegužinė

Pirmoji lietuvių Dangun Žengimo parapijos gegužinė arba piknikas įvyks 4 dieną birželio, sekmadienį, gražiame Franklin Grove parke. Kaip visuose piknikuose taip ir šiame bus linkma ir įdomi programa, kuri suteiks dalyviams nemažai malonumo. Kas nori gražiai laiką praleisti teneužmiršta šios gegužinės datos, 4-tos dienos birželio. Klebonas kunigas Misius ir rengėjai iš anksto kviečia visus atsilankyti.

Čia mūsų žemė...

"DRAUGO" spaustuvė Chicagoje baigia spausdinti A. Vilainio "Žmogus, kuris amžinai keliavo" 2 sąsiuvinį. Šis sąsiuvinis pavadintas "Čia mūsų žemė".

Turiny randame keliolika reportažų iš keliionių Lietuvoje. Aprašoma vysk. Valančiaus, S.mano Daukanto, Šatrijos Ramano, Vl. Putvio tėviškes. Amžinai nepamiršamos Žemaičių šventovės: Šiluva, Tytuvėnai,

Žemaičių Kalvarija. Senieji kultūros švyturiai: Kražiai, Varniai ir t.t. Neužmirštama ir gražiosios vietovės — Medžėgalis, Platelių ežeras ir kit. Telpa keliolika nuotraukų ir iliustracijų.

Šį sąsiuvinį ir visus kitus įsigyti šiuo adresu: A. Vilainis — Šidlauskas, 5300 W. 23 Pl. Cicero 50, Ill. U.S.A. Atskiro sąsiuvinio kaina 0,50 dol. Visu sąsav. kaina 3,50 dol.

TYTUVĖNŲ ŠILUOSE

IŠ BAIGIAMOS SPAUSDINTI KNYGOS "ŽMOGUS, KURIS AMŽINAI KELIAVO" 2-JO SĄSIUVINIO

Važiuojame per kvepiančius pušynus. Tytuvėnai Žemaičiuose garsūs. Bažnyčioje yra stebėklingas šventojo Antano paveikslas. Jį kasmet lanko gausūs maldininkai. Anksčiau čia buvo garsus vienuolynas. Vienuolyno pėdsakai ir šiandien tebėra ryškūs. Tebestovi ir patys vienuolyno rūmai. Jie erdvi, dideli, bet niūri. Dabar juose yra klebonija.

Mes perėjė per vienuolyno koridorių, įkopiame laiptais į viršų. Pabeldėm į klebono duris ir išgirdome storą klebono balsą. Šis žilas Dievo tarnas pasistiko mus su šypsena. Parodė mums vienuolyno rūmus ir bažnyčią.

— Štai, matote, — kalbėjo jis su ta pačia šypsena, — koks mažutis ir nepatogus mano kambarys. Jis padarytas iš dviejų vienuolių celių. Teko išgriauti sienas. Vienuoliai, kurie čia gyveno, laikė save pasauliui mirusiais žmonėmis. Jų ir kambarys — celė turėjo karsto pavidalą. Ten kabojė tik kryžius, stovėjo kieta lentinė lova ir trys, keturi žingsniai pavaikščioti ir apmastyti žmogaus menkystė.

Kai jis pravėrė kito kambario duris, mes matėme tikrai stebinantį vaizdą. Kambarys turėjo dū ar tris žingsnius pločio, apie penkis ilgio. Savo išvaizda jis tikrai buvo panašus į karstą, nes vienas kambario kraštas buvo platesnis, kitas siauresnis. Tokie buvo ir visi kiti kambariai. Tik žemai mes radome erdvų ir didelį kambarį. Jis jau panašus į salę. Čia vienuoliai susirinkdavo pietų ir vakarienės. Sienoje buvo ma-

tyti dailininko nutapytas paveikslas "Paskutinė Kristaus Vakarienė". Paveikslas nors kiek apibukęs, bet dar ryškus. Kristaus paveikslas malonus ir patraukiantis. Judo veide baits visų nuodėmių įkūnijimas. Kitų apaštalų bruožai gilūs, bet artimi kiekvienam kasdieniniam žmogui. Vakarienės ir pietų metu vienuoliams buvo sakomi pamokslai. Jiems visada buvo priminama, kad jie yra kilę iš dulkių ir pavirsta dulkėmis. Mūro koridorius jungė vienuolyną su bažnyčia. Į bažnyčią mus palydėjo pakviestys tarnas.

Tytuvėnų bažnyčia statyta didikų Valavičių. Tai puikus amono meto architektūrinis paminklas. Bažnyčios vidus išpuostas brangiomis simbolingais freskais ir gipsatūromis. Didžiame altoriuje yra stebėklingas šventosios Mergelės paveikslas. Tačiau, Tytuvėnai išgarsėjo labiausia stebėklingu švento Antano paveikslu ir šventaisiais Laiptais. Švento Antano paveikslas ir altorius yra kairėje bažnyčios pusėje, netoli įėjimo angos. Paveikslas tapytas aliejiniais dažais, jo rėmai aplieti auksu; tokie pat turėjo dū ar tris žingsnius pločio, apie penkis ilgio. Savo išvaizda jis tikrai buvo panašus į karstą, nes vienas kambario kraštas buvo platesnis, kitas siauresnis. Tokie buvo ir visi kiti kambariai. Tik žemai mes radome erdvų ir didelį kambarį. Jis jau panašus į salę. Čia vienuoliai susirinkdavo pietų ir vakarienės. Sienoje buvo ma-

Kai jis buvo tik dviejų savaičių, mirė jo motina. Jis tada buvo kuprotas ir kojos sutrauktos. Jo teta žadėjosi šventam Antanui Tytuvėnuose, pirko storas vaškines žvakes, užprašė mišias, kad Dangus jį pasiimtų į savo globą. Tačiau atsitiko kitaip. Jis nemirė, jo kupra išsilygino, kojos išsitiešė. Štai dabar jis pats klūpo prie šventojo paveiklo, kur kituomet meldėsi jo geroji teta.

Dešinėje bažnyčios pusėje yra įmūrytas bažnyčios statytojo paminklas. Jis pagamintas iš bronzos ir apsitraukęs juoda spalva. Matyti gulintis vyro išvaizdos žmogus, pasidėjęs po galva arklio balną. Matyt, menininkas atliko savo darbą labai gerai, nes daug maldininkų, ypač moterų manė, kad tai bažnyčios statytojo tikras išbalzuotas kūnas.

Legenda pasakoja, kad šis didikas visą savo turą paaukojęs šios bažnyčios statymui. Jis norėjęs pastatyti tokią šventovę, kur būtų gražiausia visoje šios žemės karalystėje. Atidavęs visus pinigus, pardavęs brangenys ir visus dvarus. Jam bebuvo likęs tik vienui vienas medžioklinis jo draugas — arklis. Tačiau, jis Dievą taip mylėjęs, kad ir šį vienintelį draugą pardavęs ir atidavęs pinigų bažnyčios statymui. Tačiau ir tų pinigų buvė maža. Tada šis didikas susirūpinęs atsigulė pasidėjęs po galva balną ir bemaistydamas užmigęs amžinu miegu. Dievui patiko jo auka ir jis pasišaukęs jį į savo Dangiąsį Dvarą...

Žinoma, tikrumoje būta kiek kitaip. Tytuvėnų bažnyčios sta-

tytojas buvo Žemaičių seniūnas, senatorius ir Karališkos Tarybos narys. Jam priklausė netik daugelis dvarų Žemaitijoje, bet ir visoj Lietuvoje ir Lenkijoje. Jis iš savo turty būtų galėjęs pastatyti kelias tokias bažnyčias. Jo brolis tuo metu buvo Vilniaus vyskupas. Nereikia pamiršti, kad bažnyčios statytojas mėgo prabangą ir medžiokles. Jis mirė šios bažnyčios neužbaigęs statyti. Iš jo palikty dvarų ir turty bažnyčiai ir vienuolyną užbaigė statyti jo brolis vyskupas. Jis Tytuvėnuose ir įkurdino vienuolius. Vienuoliai ir toliau puošė bažnyčią. Šventoriaus sienose jie įruošė Kristaus Kelius, kurių paveikslus nutapė garsūs italų dailininkai. Kad šiuos Kryžiaus kelius galėtų lankyti kiekvieno laiku, jie virš šventoriaus tvoros uždengė stoga. Vienuoliai taip pat pastatė ir Šventųjų Laiptų koplyčia. Tų laiptų yra keturiolika ir viršų Švento Kryžiaus altorius. Kiekviename laipte yra įlietos šventos relikvijos. Pasakojama, kad tai esą šventųjų kaulai atgabenti iš Romos katakombų. Tačiau kiti žmonės kalba, kad kiekviename laipte yra įmūryta Kristaus Kryžiaus mažytė dulkėlė.

Po bažnyčia yra daug požemių. Ten seniau buvo laidojami vienuoliai ir didikai. Esą ten palaidoti ir bažnyčios statytojo palaikai. Esa po bažnyčia yra slapti tuneliai, per kuriuos galima išeiti į Tytuvėnų mišką. Jie padaryti tam, kad užpuolus kraštą priešams, ir tikintieji galėtų su vienuoliais pabėgti nuo žudikų nepastebėti.

Veik iš visų pusių Tytuvėnus supa šilai ir pušynai. Vietos sausas, smėlėtos. Už poros kilometrų yra puikus ežeras. Tytuvėnai dėl savo gražios gamtos ir romantiškos praėties buvo paskelbti vasarviete.

MULIOLIS INSURANCE and REAL ESTATE

6606 Superior Avenue CLEVELAND, OHIO

NAMŲ APSILDYMAS

DABAR yra patogiausias laikas apsirūpinti namų apšildymu. Mes parduodame ir irengiame automatiškus moderniškus Gaso Furnasus, įdedame automatiškus Barber Burnerius į angliasis kūrenamus furnesius ir įvedame automatiškus gazu vandenio šildymui tankus.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE
Gas and Electrical Appliances
Frank M. Orpse-Urbšaitis, Ved.
6921 Wade Park Avenue
Tel. UT. 1-2750
Nakčia ir sekmadieniais PO. 9548

SKAITYKIME "LIETUVIŲ ŽINIAS"

7123 Wade Park Cleveland 3, Ohio HE 1-8250
FRANK BICKOFF & CO.
Didelis pasirinkimas visokių linoleumų, kitokių grindimis patiesų, geriausių ir prastesnių, o taip pat ir guminių; Du Pont įvairių rūšių dažų. Ateikite ir pasirinkite, arba skambinkite telefonu. Pageidaujantiems atsiūsiame pavyzdžius. Nuosirdus patarnavimas.

P. J. KERŠIS
609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773
Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudtos (insurance) reikaluose gausit geriausį patarnavimą.
Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgage. Patarnavimas ir išplidymas garantuojama.
Kada galrsas sugadina ar apdegina tamstų namą ar forničius, dėl pilno jų apkaivinimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS
LITHUANIAN FUNERAL HOME
(Jakubaskienė—Laisniuota Laidotuvių Direktorė)
Visiems lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsite teisingą patarnavimą. Simpatiškas, mandagus, greitas ir gerisnis už kitų patarnavimas. Vežimai ligonių pervežimui ir iš ligonbiučių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulig jūsų pasirinkimo. Telefonuokit:
ENDICOTT 1763
6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio

Lietuvių Žinios

MOTINOS DIENA ARGENTINOJE LAPAMS KRINTANT

LEONAS KANČAUSKAS

Mūsų bendradarbis Argentinoje

Gražiausiame kitų šalių pavasario mėnesyje — gegužėje — visa ganta puošiasi gėlių žiedais ir žalumynais, gaivindama ir žadindama žmogaus jausmus ir norus gyventi ir kurti. Argentinoje gi gegužės mėnuo niūrus ir apmirus; nuo medžių krinta pageltę lapai ir žemė ruošiasi žiemos miegui. Tačiau tokia gegužė taip labai tiko prie liūdno Motinos dienos nuotaikos...

Argentinos lietuvių kolonijos ir organizacijos ši minėjimą kaip ir visas kitas tradicines mūsų šventes paminėjo su dera iškilmingumu ir rimtimi. Pažymėtina, jog lietuviai gausiai į minėjimus susirenka, neatsižvelgdami kartais ir į didelius nuotolius bei blogus orus.

Pirmasis Motinos dienos minėjimas įvyko Buenos Aires priemiestyje — Avellanedoje. Jis buvo pradėtas 8,30 val. atitinkama programa per Lietuvos Radio valandėlę. Po valandėlės vedėjo paskaitos apie motinas, iš kitų programos dalių išsiskyrė jausmingai pačio autoriaus tremtinio jauno ir talentingo kompozitoriaus Vytauto Kerbelio išpildytas piano recitalis.

10,30 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje įvyko iškil-

mingos pamaldos už gyvas ir mirusias lietuves motinas.

Vėliau minėjimo programoje įvyko "Birutės" moterų draugijos iškilmingas aktas. Ta proga buvo suvaidinta garsaus rašytojo Gerbardo Hauptmano dviejų veiksmų drama "Hanelė". Veikalą režisavo ir vyriausią vaidmenį vaidino aktyvi ir energinga lietuviškojo visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo veikėja aktorė B. Kleizaitė — Kerbelienė.

Minėjimo rimtį kiek gadino vistik nepakankamai išauklėtas vietinis jaunimas, kuris dramatiškiausiais vaidinimo momentais beprotiškai kvatojosi (!) Kitą motinos dienos minėjimą geg. 14 d. suruošė "Argentinos Lietuvių Balsas" Buenos Aires Lietuvių Klube. Kaip ir buvo laukta minėjime publikos susirinko daug. Motinos temomis paskaitė skaitė mūsų jauną aktorę B. Kleizaitę — Kerbelienė, kuri ragino savo motinas auklėti vaikus lietuviškoje dvasioje ir peikė tas motinas, kurios daugiau rūpinasi materialiniu gyvenimu negu savo vaikų lietuvišku auklėjimu.

Po paskaitos—meninėje dalyje — pianinu skambino pianistė Eleonora Martinėnaitė, o pi-

anistui Andr. Kuprevičiui akomponuojant smuikavo smuik. El. Kuprevičiūtė. Solo dainavo M. Narbutienė, o Ign. Andrišauskui akomponuojant duetą dainavo O. Ožinskienė ir M. Zavickienė. Savo kūrybos "Laišką motinai" skaitė Leonas K-kas. Jaurtūs ir gražūs motinos išsilgusio sūnaus žodžiai neveniam minėjimo dalyviui išspaudė ilgesio asarą. Programa buvo baigta aštuonių metų amžiaus akordeonisto R. Mušketo talentingai išpildytomis keliomis lietuviškomis liu-

dių dainelėmis. Po programos dar iki vidurnakčio senieji ir naujieji lietuviai atėviai draugiškoje nuotaikoje vaišinosi, o iš jų krūtinų skambėjo lietuviškos sutartinės.

Buenos Aires, 1950. V. 16.

Geriau, kad nebūtų gimę

Atsivėrė šlykšti, dvokianti ir užkrečianti žaidza, kuri pažemina moderniąją civilizaciją: kūdikių grobimas. Komunistai pradėjo medžioti nekaltus vaikučius.

Ši žiauri žinia nukrečia kiekvieną pasibaisėjimu. Ar jūs žinote, kad Graikija nuolatiniame nuliūdime? Ar jūs žinote, kad vieną dieną visų bažnyčių varpai skambėjo už mirusius? Kad visuose languose buvo nuleistos vėliavos? Kad visi fabrikai buvo sustoję ir visi žmonės, užsidarę savo namuose, verkė ir meldėsi? Ar jūs visa tai žinote?

Toje dienoje graikės motinos susijungusios skausme liejo kruvinas asaras dėl savo netekusių vaikelių, kuriuos komunistai pagrobė. Aštuoniolika tūkstančių vaikelių buvo jėga išplėsta iš motinų rankų ir išvežta į Rusiją. Katalikai ir stačiatikiai pasiuntė atsišaukimus ir viso pasaulio vadus, prašydami, kad būtų gražinti jų vaikeliai. Ypatingos telegramos buvo pasišautos Anglijos karaliumi, prezidentui Trumanui ir patsiam Stalinui. Bet veltui! Rusija šiandien kaip pragaras! Patekusių už geležinės uždangos jau nebėra vilties išsipirkti.

Vienas Rusijos komisaras pasakė: "Šie kūdikiai atimti iš kapitalizmo vergų priklauso Rusijai, priklausau komunistui!" "uoose vaikeluose, kad tapę tikri komunistai, skiepijama neapykanta ir prakeikimas visiems tiems, kurie nėra komunistai. Vyresnio amžiaus vaikams duodamos skaityti pornografinės knygos, iliustruotos paleistuvings paveldais, vedančiais į palaidą meilę, jiems nevalia kalbėti apie tėvynę, šeimą, gimines, jie privalo viską užmiršti, išskyrus Rusiją, kuriai priklauso kaippo vergai.

Panašiai atsitinka ir kitose Rusijos pavergtose tautose. Tam tikro amžiaus kūdikius nusavino valdžia ir juos auklėja komunisto dvasioje. Pirmiausia mokina, kad Kristus niekad nėra buvęs. Paskui tėtai, šėtoniška surengtais, sukeliama neapykanta prieš Dievą ir kapitalistus. Vaikeliai rankose ugnimi išpaužiami amžini ženklai.

Komunistai mums primena Erodo ir Judo laikus, ir nenoromis tenka sušukti: Geriau, kad nebūtų gimę!

Kiekt žodžiai, bet iš Evangelijos.

Išvada aiški: Kristus sakė: "Leiskite mažutėlius pas mane nes jų yra Dangaus karalystė. Šėtonas, kuris griaua Dievo darbus, sako savo satelitams — komunistams: atveskite mažutėlius pas mane, ir jie amžinai neregės Dangaus karalystės."

JUBILIEJAUS METAI

Nuo 1475 metų, kas dvidešimt penki metai yra Katalikų Bažnyčios paskelbti šventaisiais Jubiliejais metais. Ypač tingi visuotini atšaidai yra suteikiami šventuose Metuose vieniems pasaulio katalikams, kurie atkeliauja į Romą pagerbti Šventų Apaštalų karstus ir Švento Petro sostą. Beveik visi kiti atšaidai yra suspenduoti laike Šventųjų Metų, kurie prasidėjo su šventų durų atidarymu Švento Petro Bazilikoje, Romoje, po ypatingų pontifikalių apejų, maldų ir iškilmingos procesijos.

Suėjus tūkstantinei miniai maldininkų į Švento Petro aikštę šventosios dury buvo atidarytos praicitų Kūčių rytą, ir bus atdaros per dvyliką mėnesių. Amerikos Lietuvių Tautinė Šventųjų Metų Ekskursija, ruošiamas Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės, yra užgirta Jokecelcijios, Bostono Arkivyskupo Richard J. Cushing, D.D. Kun. Jonas Bernatonis, Šv. Pranciškaus parapijos asistentas, Lawrence, Mass., Kunigų Vienybės Naujos Anglijos Provincijos raštininkas, buvo Kunigų Vienybės pirmininko, Kun. K. A. Vasio, įgaliotas organizuoti bei vadovauti šiai kelienei.

THE UNIVERSITY TRAVEL COMPANY, Cambridge, Mass.,

Taip ar taip

IS VISO PASAULIO

Nauja žinia apie Clementį

Gera informuotas šaltinis apie Clementio (buv. Čekoslovakijos ministro) nemalonėn patekimą taip rašo: pirmieji du, kurie įėjo į Jan Masaryko kambarį po jo mirties (nužudymo) buvo kaip tik Clementis ir Nosekas. Jie rado Masaryko laiškus, tačiau apie tai nepranešė politbiurui. Faktui išaiškėjus jie ir buvo pasmerkti nubaudimui. Nosekas, turbūt norėdamas išvengti liūdnų pasėkų, juvo net stengsis gauti Čekoslovakijos MVD viršininko vietą.

Kino darbuotojų kongresas

Roma. — Šį mėnesį, 26-27 dienomis Romoje įvyks tarptautinis kino darbuotojų kongresas, kuriame pasižadėjo dalyvauti apie 200 žymių kino srities darbuotojų iš 20 tautų. Be kita ko bus svarstoma tema "Dvasinės vertybės kino profesijoje". Iš užjūrio kino įžymybių daug susidomėjimo yra parodęs Walt Disney.

Kongreso dalyviai bus supažindinti su naujai gaminama italiu filma "Quo vadis", be to, su kita filma, "Vatikanas" ir su bebaigiama gaminti filma "Šv. Pranciškus".

RŪPINASI VEDYBŲ TVIRTUMU

Lake Succes. — Jungtinių Tautų Socialinės komisijos pirmininkas, Dr. Corres kitai komisijos posėdžių sesijai prižadėjo patiekti svarstyti projekta

tarptautinio pakto kludančią lengvus moterystės išsiskyrimus, kurie kai kuriose valstybėse lengvai gaunami, jei išsiskyrimo bylą vedantieji nėra tų valstybių piliečiai.

Olandijoj stipriausi katalikai

Haga. — Nors Olandija oficialiai yra laikoma protestantišku kraštu, tačiau tikrumoje didžiausią vientisą religinę bendruomenę sudaro katalikai. Iš 10 milijonų gyventojų, 4 milijonai priklauso Katalikų Bažnyčiai ir tik 3 milijonai Olandijos protestantų Bažnyčiai. Daugiau kaip 1 milijonas pareiškia nepriklausą jokiai konfesijai, apie 1 milijonas yra kalvinistų ir apie pusę milijono priklauso možoms religinėms grupėms — izraelitams ir kitiems. Be to, katalikų skaičius nuolat auga, o protestantų mažėja. Tai dviejų veiksnių išdava: gausių katalikų šeimų ir daugybės konvertitų.

KOMUNISTAI NESILAIKO PAŽADŲ

Honkong. (Kinija) Komunistinės Kinijos Vyriausybė šių metų pradžioje davė patikimų dėl religijos laisvės ir teigiamai vertino katalikų misionierių nudirbtus darbus Kinijoje. Bet neseniai išleistas spaudos komunikatas kaltina misionierius, kad jie pasiikę savo vietose kad galėtų dirbti spionažo darbą Vatikanui ir Vakarų pajėgų naudai. Vadinasi raudoni vilkai pradeda numesti tikėjimo tolerancijos kaukes.

ATVYKO 150,000-TASIS D. P. — 18,871-SIS LIETUVIS

New York, geg. 14 d. (BALF). — Šiandien į New Yorko įplaukė laivas SS GENERAL BALLOU, kuriuo į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 150,000-sis D.P.; juo buvo 12 metų amžiaus latviukė Dacė Epermanis. Atvykusį tarpe buvo 157 lietuviai. Tokiu būdu iki gegužės 14 d. į U.S.A. jau atvyko iš viso 18,871 lietuvis tremtinis.

Ta proga uoste įvyko oficialus D.P. priėmimas ir iškilmės, kuriose, be kitų įžymių valdininkų, pareigūnų ir svečių dalyvavo ir atvykusius sveikino BALF pirmininkas Kan. Prof. Juozas B. Končius.

"HOLD BERLIN"

New York (LAIC) — Town Hall salėje, New Yorko mieste, Common Cause sąjunga gegužės 24 d. rengė masinį susirinkimą berlyniečių atsparumui pagerbti Berlyno burmistro Reuterio įkalbėta plokštelė buvo girdima salėje ir per radio. Kalbėjo gen. Lucius Clay, Darbo Federacijos pirm. William ir Dorothy Thompson.

PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA IR NAUJAS ŽURNALAS?

Sklando žinios, kad lietuviai vyskupai šiuo metu projektuoja įkurti pasaulio lietuvių katalikų federaciją, kuri apimtų visus lietuvius katalikus pasaulyje.

Be to, šnekama, kad lietuviai vyskupai ketina leisti naują religinės kultūros žurnalą, taip pat skiriamą viso pasaulio lietuviams katalikams.

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

Šv. Kazimiero parapijos iniciatyva Motinos Diena, gegužės 14 d., buvo puikiai paminėta. Per sumą kun. Šiliauskas pasakė pritaikintą pamokslą. Po pamaldų ir bendrų pietų įvyko specialioji programa, kurią išpildė parapijos choras, vedamas muziko A. Skridulio ir sekmadienio mokyklos vaikučiai, kurie padainavo, paško ir pavaizdavo gyvųjų paveikslų. Vaikučius išmokė p. O. Razutienė. Apie motinos meilę kalbėjo Feliksas Kudirka.

Kun. L. Jankus gegužės 8 d. buvo iškeltas iš Los Angeles į Santa Barbara, esančią sveitimauciu parapiją. L.R.K. Federacijos iniciatyva pas V. Kazlauską buvo suruošta išleistuvių pietūs.

Lietuvių tautinių šokių grupė gegužės 16 d. šoko dėl La Canada, Calif. presbiterijonų parapijos vakare. Parapija yra nutarusi apmokėti kelionės išlaidas vienai lietuvių

ar latvių tremtinių šeimai. Fondai sukelti buvo suruoštas vakaras, kurio programoje ir įėjo lietuvių tautiniai šokiai.

Birželio 11 d. šokėjai yra pakviesti dalyvauti Beverly Hills, turtuolių mieste, tautinių šokių festivalyje, kurį rengia International University Women's Club, o birželio 24 d. International Institute vėl teks pildyti programą. Tautinių šokių grupė vadovauja Liucija Zaikienė. ALT ir BALFo pastangomis gegužės 28 d. Šv. Kazimiero par. patalpose prof. M. Biržiška pagerbti ruošiamas bankietas. Rengimo komisiją sudaro: S. Batkienė, Šešplaukienė, V. Karazija, Dabšys ir J. Uždavins; pirmininkauja ALT skyriaus pirm. St. Raštikis.

"Lietuvių Dienų" pirmoji gegužinė (piknikas) įvyks birželio 11 d. "L. D." parengimai visuomet būna pajavairinti įdomia programa.

SOVIETIŠKA ŠVARA

TRYS FAKTAI APIE SAVIETIŠKAS PIRTIS IR JŲ ŠVARA

Nors apskritai sovietinė Rusijoje jokios spaudos laisvės nėra, tačiau, partijai įsakius, jų humoro laikraštis "Krokodil" kartais įveda karikatūrų ar aprašymų, kurie puikiai atvaizduoja gyvenimą sovietiškam rajuje.

Du žmonės susitinka Frunzės miesto gatvėje. Vienas iš jų yra švaresnis, kitas — purvinis. Purvinasis klausia švaresnio: — Kur eini? — Į pirtį. O tu? — Aš iš pirties. — Tai gerai išsimaudei, ar ne? — Nesijuok iš manęs. Pirtis uždaryta iki kitos savaitės. Jie man liepė ateiti antradienį; gal kokiai valandai pirtis bus atdaryta. Anglių neturi apkūrenimui. O jos sukrautos tik už dviejų blokų!

Du vyrai susitinka Kerki mieste. Turkmenijos liaudies respublikoj. — Ar pareini iš pirties? — Taip. — Ar gerai išsūtina? — Nejuokauk! Man ten nebūvo jokiu garų, išskiriant tuos, kuriuos aš iškvėpavau. Aš neįtrauktas į sąrašą. Matai, karštas vanduo išduodamas tik pagal specialų sąrašą. Gal tu jame esi? (Krokodil, Nr. 7, 1950).

Du vyrai susitinka Kerki mieste. Turkmenijos liaudies respublikoj. — Ar pareini iš pirties? — Taip. — Ar gerai išsūtina? — Nejuokauk! Man ten nebūvo jokiu garų, išskiriant tuos, kuriuos aš iškvėpavau. Aš neįtrauktas į sąrašą. Matai, karštas vanduo išduodamas tik pagal specialų sąrašą. Gal tu jame esi? (Krokodil, Nr. 7, 1950).

BALF Imigracijos Komitetas

MOKSLAS IR MOKYKLOS AMERIKOJE

(Atkelta iš 3 pusl.)

kuri baigiama per trejus metus ir baigusiaji gauna gailėtingosios sesers diplomą (diploma of nursing).

2. College of Pharmacy (vaisingųjų kolegija), baigiama per ketveris metus ir sėkmingai baigusių gauna Bachelor of Science in Pharmacy laipsnį.

B. Profesinės mokyklos, į kurias priimami mažiausia vienerių metų kolegijos kursą baigusieji:

1. School or Architecture baigiama per ketveris metus ir sėkmingai baigusių gauna Bachelor of Architecture laipsnį. Vadinasi, šio laipsnio įgijimas reikalauja mažiausia penkerių metų akademinio darbo.

C. Profesinės mokyklos, į kurias įstojant reikalaujama būti baigus nemažiau kaip dviejų metų kolegijos kursą:

1. Dental Hygiene: Dantų higienos kursai (The Courses of Science in Dental Hygiene) baigiami per dvejus metus ir baigusių gauna Bachelor of Science in Dentel Hygiene laipsnį ir yra paruoštas dirbti dantų profilaktikos srityje arba dėstyti dantų higieną mokyklose.

2. School of Dramatic Arts baigiama per trejus metus su laipsniu Bachelor of Fine Arts.

3. School of Engineering baigiama per dvejus metus ir baigusių gauna Bachelor of Science in Chemical Engineering, arba vienoje iš šių šakų, atsižvelgiant kurioje specializuosis studijuodamas, būtent, miestų inžinieriaus, elektros inžinieriaus, inžinieriaus inžinieriaus, mechanikos inžinieriaus, metalurgijos inžinieriaus, arba kasyklių inžinieriaus laipsnį. Pastudijavęs dar vienerius metus gali gauti vienoje iš tų šakų magistro laipsnį.

4. Department of Nursing baigiama per trejus metus ir

baigusieji (baigusios) gauna Bachelor of Science laipsnį ir gailėtingosios sesers diplomą.

5. Occupational Therapy kurisas ruošia profesinių ligų gydymo technikus ir baigiamas per dvejus metus su laipsniu Bachelor of Science.

6. Optometry. Profesinės Optometrijos Kursas baigiamas per trejus metus su laipsniu Master of Science. Baigęs ir gavęs valstijos leidimą gali verstis akininių pririnkėjo profesija.

7. School of Painting and Sculpture baigiama per trejus metus su Bachelor of Fine Arts laipsniu.

D. Mokyklos, į kurias įstoti reikia turėti amerikoniškos kolegijos bakaluro laipsnį ar ekvivalentą.

1. Graduate School of Business. Šioje mokykloje per dvejus metus galima įsigyti Master of Business Administration laipsnį, arba per trejus metus prie to laipsnio dar ir atskaitomybės specialisto.

2. School of Dental and Oral Surgery. Nors minimum reikalaujamas į šią mokyklą įstoti yra trys metai kolegijos, bet turintis bakaluro laipsnį su atitinkamu pasiruošimu fizikoje, biologijoje, ir chemijoje, visuomet turi pirmenybę. Ši dantų gydytojų mokykla baigiama per ketveris metus su Doctor of Dental Surgery laipsniu.

3. School of International Affairs. Šioje tarptautinių mokslų mokykloje magistro laipsnis įgijamas per dvejus metus. Ši mokykla ruošia tarnautojus užsienio tarnybai. Įstojant iš kandidato reikalaujama svietimų kalbų mokėti.

4. Graduate School of Journalism. Šioje žurnalizmo mokykloje Master of Science laipsnis įgijamas per vienerius metus, bet užsienio studentai norėdami į šią mokyklą patekti

pirma turi išeiti vienerių metų orientacijos kursą.

5. School of Law. Nors normaliai į šią teisų mokyklą priimami turintieji bakaluro laipsnį, bet dažnai priimami ir baigusieji trijų metų kolegijos kursą. Baigęs šią mokyklą po trijų metų gauna Bachelor of Laws laipsnį. Toji mokykla studentus ruošia amerikoniškai juristų karjerai. Į ją taip pat priimami ir svetimšaliai studentai, kurie nesuruošia verstis teisų praktika Jung. Amer. Valstybėse, bet nori susipažinti su amerikoniškos teisės principais.

6. School of Library Service. Ši mokykla pruošia bibliotekininko karjerai ir įstojant iš kandidato reikalaujama mokėti prancūzų ar vokiečių kalbas. Mokyklai baigti reikia studijuoti pilnus du semestrus pilus vasaros semestrą. Baigęs gauna Master of Science laipsnį.

7. The New York School of Social Work. Ši mokykla ruošia valdžios ir privatinėms įstaigoms socialinės globos darbininkus ir baigiama per dvejus metus su laipsniu Master of Science.

8. College of Physicians and Surgeons baigiama per ketverius metus su laipsniu Doctor of Medicine. Nors į ją normaliai kandidatai priimami turintieji amerikoniškos kolegijos kursą. Mažiau žinomos medicinos mokyklos kartais priima ir tik dviejų metų kolegijos kursą baigusius.

9. Teachers College ruošia studentus mokytojo karjerai pradėdant nuo vaikų darželio iki universiteto. Nors ši mokykla priima kartais ir nebaigusius kolegijos, bet iš jų reikalauja turėti dviejų metų mokytojo patyrimą. Bakaluro laipsnį turintieji magistro laipsnį įgija laike metų, tuo tarpu užsienio studentams tenka studijuoti bent tris semestrus.